

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

РЕШЕНИЕ

ПО ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА
№ 1-1/2014

На основание чл. 99, ал. 2 от Закона за опазване на околната среда, чл. 19, ал. 1 от *Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (Наредбата за ОВОС)* и във връзка с чл. 31 от *Закона за биологичното разнообразие* и чл. 39, ал. 12 и 13 от *Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, (Наредбата за ОС)*,

ОДОБРЯВАМ

Осъществяването на инвестиционно предложение за „Морски газопровод Южен поток – български участък” с прилагане на безизкопен метод на пресичане на брега

Възложител: Саут Стрийм Транспорт БВ

Седалище: HEAD OFFICE, PARNASSUSWEG 819, 1082 LZ AMSTERDAM, THE NETHERLANDS

Кратко описание на инвестиционното предложение:

Инвестиционното предложение (ИП) представлява българския участък на морския газопровод Южен Поток, който е морският участък от газопроводната система Южен Поток, доставящ природен газ от Русия към страните от Централна и Югоизточна Европа. Българският участък от морския газопровод Южен Поток започва от границата между турската и българската Изключителна Икономическа Зона (ИИЗ), и е продължение на морския газопровод Южен Поток, който започва близо до Анапа в Русия и продължава през водите на руската и турската ИИЗ. Тръбите на газопровода ще бъдат полагани на морското дъно в посока от изток на запад през българската ИИЗ, като единственото изключение е участъкът от точката на излизане на газопровода на брега до точката на свързването му в морската част при 35-метрова дълбочина в морето. В този участък тръбите ще бъдат полагани в посока от запад на изток. За пресичане на брега при плажа Паша Дере е избрана безизкопна (безтраншейна) технология: микротунелиране (*Microtunnelling (MT)*) или управляемо хоризонтално сондиране (*Horizontal Directional Drilling (HDD)*).

Газопроводът ще влезе в 4 микротунела (MT) или 4 управляеми хоризонтални сондажи (УХС) на около 330 m от бреговата линия в морето при дълбочина 8,5 m и ще излезе на около 450 m навътре в сушата. От мястото на напускане на безизкопното съоръжение за пресичане на брега тръбите (полагани от изток на запад) ще продължат до съоръженията на сушата на около 2,4 km във вътрешността на страната. При съоръженията на сушата тръбите завършват с точка на свързване (края на две тръби се заваряват заедно) и българският участък на морския газопровод се свързва с приемен терминал (газорегулаторен и измервателен пункт). Приемният терминал не е част от инвестиционното предложение, и ще бъде проектиран и инсталиран като част от ИП, известен като “Газопроводна система Южен Поток на територията на Република България”, който се разработва от Южен Поток България АД.

Постоянните технически елементи на ИП включват:

- Четири потопени в морето стоманени тръбопровода с диаметър от 32 инча (813 милиметра (mm)) и приблизителна дължина 230 km простиращи се от ИИЗ границата между Турция и България до изходната точка на безизкопното (безтраншейно) пресичане на брега в близост до Галата в България;

- Четири микротунела с диаметър 2,4 m (95 инча) или четири 1,2 m (44 инча) УХС сондажа с дължина варираща от около 770 m (линия 1) до 847 m (линия 4). Във всеки от тях от изходната (крайна) им точка в морето до входната (стартова) им точка на сушата ще се разположи респективно по един стоманен тръбопровод с диаметър от 813 mm (32 инча);

- Четири подземно положени стоманени тръбопровода с диаметър от 32 инча (813 милиметра (mm)) и приблизителна дължина 2,4 km, простиращи се от входната (стартова) точка на тунела на сушата до наземните съоръжения на инвестиционното предложение;

- Площадка за технологични съоръжения, осигурена с физическа защита срещу достъп до нея на трети лица. Приблизителната площ на площадката е 11,65 хектара (ha) и първоначално ще включва:

- Измервателни уреди, подлежащи на метрологичен контрол;

- Четири възли за пускане и приемане на почистващи и диагностиращи устройства (PIG) - по един за всеки тръбопровод;

- Осем предпазно-отсекателни вентила, които прекратяват потока на газ при аварийни ситуации (по два на тръбопровод);

- Дванадесет спирателни крана (по три на тръбопровод);

- Други клапанни системи, включващи сферични вентили, температурни контролни клапани и вентили регулиращи разхода;

- Изолиращи фланци;

- Газоподгревателна система;

- Осем стоманени тръбопровода с диаметър 24 инча (610 mm), с дължина между 175 и 212 метра;

- Фабрични контейнери за осигуряване на офисни, санитарни и складови помещения, както и за поместване на електрооборудване и контролно-измервателни прибори (КИП);

- Изпускателен газопровод с височина 30 m и свързаните с него вентилационни тръби;

- Два подземни 10 kV захранващи кабела към приемния терминал на Южен Поток България;

- Два подземни оптични комуникационни кабела към приемния терминал на Южен Поток България;

- Дренажна система за събиране и отвеждане на дъждовни води; и

- Два противопожарни резервоара (водосъдържатели) с обем 650 m³.

- Път за достъп и паркинг за коли;

- Система за катодна защита;

- Постоянна сервитутна ивица над газопровода в участъка на сушата, с площ приблизително 25,6 ha при пресичане на брега чрез микротунелиране (МТ) или 24,8 ha при прилагане на управляемо хоризонтално сондиране (УХС);

- Територия до 380 метра (от осевата линия на най-външните тръбопровода на подземно положение газопровод на сушата), за която е установен режим на превантивна устройствена защита, с цел защита общественото здраве и инфраструктура; и

- Специална зона за безопасност в морето с ширина 0,5 km (над централната ос на най-външната тръба) над положените в морето стоманени тръби, простираща се до бреговата линия.

Поради различния характер на строителните дейности, инвестиционното предложение е разделено на следните участъци: морски, крайбрежен и участък на сушата.

Морският участък се простира от границата на турската и българската ИИЗ (230 km от българския бряг) до около 23,4 km от българския бряг, където дълбочината на морската вода е

около 35 m. Четирите тръби на газопровода навлизат в българската ИИЗ на дълбочина от около 2 140 m. Морският участък преминава през около 207 km български води, които са разположени само в българската ИИЗ. В този морски участък тръбите ще бъдат полагани директно на морското дъно.

Крайбрежният участък ще започне на около 23 km от българския бряг при дълбочина от около 35 m и ще свърши при изходната (крайна) точка на безизкопното пресичане на брега (микротунелиране (*Microtunnelling* - *MT* или управляемо хоризонтално сондиране - *УХС* (*Horizontal Directional Drilling* (*HDD*))) разположена в морето на 330 m от бреговата линия и дълбочина на водата около 8,5 m. От дълбочина 35 m (на около 23 km от бреговата линия) до дълбочина 24 m (на около 2 km от бреговата линия) тръбите ще бъдат полагани директно на морското дъно. От дълбочина на водата 24 m до началото на безизкопното пресичане, при дълбочина на водата около 8,5 m, тръбите ще бъдат полагани в драгирани траншеи дълбоки около 2,5 – 3,5 m и с минимално покритие от 1,5 m. В изходната точка на безизкопното съоръжение (микротунел или УХС сондаж) тръбопроводите ще излизат в изходна шахта с дълбочина около 6 m. От изходната шахта ще бъде изкопана преходна траншея, чиято дълбочина постепенно ще намалява от 6 m до 2,5 m. Дължината на преходната траншеята ще е около 100 m. Всяка от директно положените тръби в крайбрежния участък ще бъде с бетоново покритие (кожух), с цел да се осигури защита от дейности на трети страни и стабилност по отношение на морските течения. Тръбите ще бъдат с предварително обработена повърхност преди да бъдат доставени на Саут Стрийм Транспорт БВ. Драгираните земни маси ще бъдат временно съхранявани на площадки извън строителния коридор.

Участъкът на сушата ще започне от изходната точка в морето на безизкопното съоръжение (микротунел или УХС сондаж), на разстояние около 330 m от брега при дълбочина на водата 8,5 m и ще продължи навътре в сушата до постоянните технологични съоръжения, разположени в съседство с приемателния терминал на Южен Поток България АД. Газопроводният участък на сушата заедно с технологичните съоръжения е с приблизителна дължина от 3,3 km. В този участък тръбите на газопровода ще бъдат разположени в микротунели или УХС сондажи, които завършват на сушата на около 450 m от бреговата линия и имат дължина между около 770 m (линия 1) и 847 m (линия 4). От входната точка на микротунела/УХС сондажа (разположена на около 450 m от брега) до технологичните съоръжения, тръбите на газопровода ще бъдат заровени в траншея, която ще се изкопае по открития метод. За целите на безопасността, заровеният в земята тръбопровод ще има минимална почвена покривка от 1,5 m. Площта на участъка на сушата е предварително определена от максималната зона с превантивна устройствена защита от 380 m около газопровода и надземните съоръжения.

Четирите тръби на газопровода ще бъдат положени успоредно една до друга по начин, намаляващ максимално общата напречна широчина на газопровода, широчината на специалните защитени зони в морето и постоянният сервитут на сушата. По цялата дължина на морския участък разстоянието между тръбите на газопровода ще варира между 0,3 и 8 километра, измерено между осевите линии на тръбите. В крайбрежния участък това разстояние ще варира между приблизително 300 и 40 m. В участъка на сушата разстоянието между тръбите ще бъде постепенно намалено от 40 m на изхода на микротунела/хоризонталното сондиране до около 10 m.

По време на етапа на експлоатация на инвестиционното предложение ще бъде установена специална зона за безопасност в морския и крайбрежния участък с широчина от около 0,5 km от всяка страна на газопровода, простираща се до бреговата линия. Зоната с постоянен сервитут върху газопровода ще се простира по 15 m от всяка страна на осевата линия на двете външни тръби. В допълнение към постоянния сервитут, ще има зони с широчина от 380 m (от

всяка страна на газопровода), за които е установен режим на превантивна устройствена защита във връзка с общественото здраве и инфраструктура.

Площадковите технологични съоръжения на газопровода в участъка на сушата са крайната точка на инвестиционното предложение, където морският газопровод Южен Поток се свързва с приемния терминал на фирма Южен Поток България АД, изграждаща газопроводната система „Южен Поток“ на територията на България. Съоръженията на газопровода на сушата ще включват както наземни, така и подземни тръби и оборудване.

Основните технологични елементи на съоръженията на сушата са измервателни уреди подлежащи на метрологичен контрол, контролно-измервателни уреди за температура, налягане и т.н., възли за пускане и приемане на очистващи и диагностиращи устройства, електрическа газоподгревателна система, изпускателни газопроводи и фабрични контейнери за офисни помещения, санитарни възли и помещаване на електрооборудване и КИП. Съоръженията ще включват още изолиращи фланци и други клапанни системи, включващи сферични вентили, температурни контролни клапани и регулационни вентили. На площадката за технологични съоръжения всяка 32-инчова тръба ще премине през Т-образен тройник с решетка (тип Т-образен тръбен фитинг), разположен преди възлите за пускане и приемане на очистващи и диагностиращи устройства. Тройникът ще бъде свързан с 24-инчова стоманена тръба за свързване на измервателно оборудване и транспорт на газа към приемния терминал. В резултат, газът ще се транспортира до приемния терминал от общо осем 24-инчови тръби.

Технологичните съоръжения на газопровода в участъка на сушата ще бъдат защитени с електричество от приемния терминал на Южен Поток България АД посредством подземни кабели и снабдени с пожароизвестителна система и газови датчици и ще се управляват дистанционно. В съответствие с Най-добрата Международна Индустриална Практика (НДИП/GIP) съоръженията на сушата ще са снабдени с предпазно-отсекателни вентили, монтирани на всеки тръбопровод. Предпазно-отсекателните вентили ще бъдат разположени в подземни бетонни шахти и са проектирани да действат при настъпване на отклонения в работния режим или пожар.

Всяка тръба от съоръженията на сушата ще бъде снабдена с два спирателни крана, позволяващи изключването на участъци за поддържащи и ремонтни дейности. На всяка 32-инчова тръба от газопровода ще бъде монтирана двупосочна камера за пускане и приемане на устройства за почистване и инспектиране, с механизми за изваждане, преместване и вкарване на устройството в камерата. По време на тестовете преди въвеждане в експлоатация на газопровода, камерата ще се използва за пускане и приемане на устройства за почистване. В етапа на експлоатация, камерата ще се използва само за прием.

За поддържане температурата на газа над минималните проектни изисквания от минус 10°C ще се монтира електрическа газоподгревателна система. Всяка тръба ще има свой собствен подгриващ байпас. Нагревателите ще бъдат от дуплексна неръждаема стомана и електрическа мощност от 6 до 9 kW.

За бързото откриване на възможен пожар, оповестяване на опасността за персонала и ограничаването на огъня преди той да нанесе сериозни имуществени щети е предвидена Пожароизвестителна и газодетекторна система.

Територията на технологичните съоръжения на сушата ще бъде оградена (плетена ограда) с цел защита срещу достъп до тях на трети лица и оборудвана с устройства за охраняване на обекти, камери за видеонаблюдение в реално време (CCTV) и датчици за движение.

По време на експлоатацията съоръженията на сушата ще бъдат защитени от приемния терминал с електроенергия с мощност 400 kW посредством два подземни 10 kV кабела. За регулиране на електрозахранването на площадката ще бъдат инсталирани трансформатори. На

площадката е предвидено аварийно електрозахранване за поддръжка на най-важните електрически системи при отпадане на нормалното електрозахранване.

На територията на съоръженията на сушата не се извършват процеси, които да са свързани с консумация на вода, както и няма връзка с приемния терминал на Южен Поток България АД за снабдяване с вода. Водата за питейни и санитарни нужди ще бъде доставяна при необходимост чрез диспенсер и/или бутилки. За целта около 1300 m³ вода ще се съхраняват на площадката в два резервоара от по 650 m³ (главен и запасен).

Площадковите съоръжения ще бъдат оборудвани със сухи, химични тоалетни, поради което няма да се налага свързване към канализация. Съоръженията на сушата ще имат самоподдържаща се дренажна система за дъждовна вода базирана на принципите за т.нар. „устойчиви дренажни системи“. Системите и оборудването, използващи течни горива или химикали, ще бъдат осигурени с непропускливи обваловки, които да задържат възможни течове или разливи. Дъждовната вода от обваловки ще преминава през кало-маслоуловители преди да бъде насочена към инфилтрационната система. Отпадъчните води, генерирани по време на регулярната поддръжка на газопровода (напр. при почистването на вътрешността на тръбите) ще бъдат събирани в подходящи цистерни и транспортирани за обезвреждане в инсталации съгласно действащите разпоредби.

При нормална експлоатация на съоръженията на сушата няма да се генерират отпадъци, тъй като на площадката на бреговете съоръжения не се предвижда постоянен персонал. Малки количества отпадъци ще се генерират по време на дейностите по поддръжка (например почистване на тръбопроводите). Тези отпадъци ще се събират, ще се извозват извън площадката, и ще се обезвреждат на лицензирана площадка за обработка на отпадъци в съответствие с действащата нормативна уредба за управление на отпадъците.

Технологичните съоръжения на сушата ще бъдат снабдени с Телекомуникационна система (ТКС). Телекомуникационните връзки между инвестиционното предложение и газопроводната система „Южен Поток“ на територията на Република България, разработвана от Южен Поток България АД ще се осъществяват посредством два оптични кабела, свързващи технологичните съоръжения на Саут Стрийм Транспорт БВ и приемния терминал.

Основна конструкционна концепция:

Морският газопровод Южен Поток е проектиран за 50 години продължителност на експлоатация. При максимален капацитет морският газопровод Южен поток ще може да транспортира до 63 милиарда кубически метра (млрд. m³) природен газ годишно от Русия към България. Всеки от четирите тръбопровода на морския газопровод Южен поток ще има максимален дебит от приблизително 47,9 милиона стандартни кубически метра (млн. m³) на ден (около 15,75 млрд. m³ на година). Морският газопровод „Южен Поток“, ще има проектно налягане от 300 бара (bar), въпреки че се очаква максимално работно налягане да е около 284 бара (bar). Работното налягане ще се променя по дължината на газопровода, в частност в зависимост от температурата на околната среда на газопровода. Когато газът пристига и излиза от морето на сушата в България, работното налягане ще е спаднало до стойности между 65 и 87 бара (bar) (при работа на газопровода с максимален дебит). Работната температура на газа при пристигането му в България нормално ще е около минус -5°C (градуса по Целзий). Газопроводът е проектиран за минимална температура на газа от минус -10°C. Газът, който ще се транспортира от морския газопровод Южен Поток ще бъде предварително обработван до т. нар. „сухо“ състояние (т.е. с температура на кондензация на водата и въгледородите от минус -22 °C и 65 бара), при което водата, втечваемите въгледороди и други примеси са отстранени и газът е подходящ за продажба на крайните потребители.

Проектни данни за газопровода:

Газопроводът ще се състои от четири успоредно положени тръбопровода изградени от стоманени тръбни секции с дължина 12 m, които ще се заваряват една към друга на място, по време на полагането им (или на територията на площадките за складиране на тръби, ако се използва J-образен метод на полагане на тръбите). Тръбните секции ще бъдат доставяни на площадките за складиране на тръби със защитно вътрешно и външно покритие.

В плитководните участъци (дълбочина на водата под 90 m) положените тръби на морското дъно, както и заровените, ще имат допълнително стоманобетонно покритие, което ще увеличи тяхното тегло и ще подобри стабилността по отношение на въздействието на морските течения. Всички тръби ще имат и активна електрохимична защита (катодна защита), включваща т.нар. протекторни аноди за крайбрежните и морските участъци и катодна защита с източник на постоянен ток за бреговия участък. 32-инчовите тръби ще имат номинален вътрешен диаметър 734,8 mm и дебелина на стената на тръбата 39 mm, а 24-инчовите тръбопроводи ще имат номинален вътрешен диаметър 531,8 mm и дебелина на стената на тръбата 38,9 mm. Всички тръбни секции ще бъдат свързвани посредством заваряване.

Основната защита от корозия на тръбопроводите в морския и крайбрежния участъци ще се осъществява чрез външно антикорозионно покритие на свързките, изпълнено на място. Като допълваща система за защита се прилагат протекторни аноди. На територията на сушата, защитата на тръбопроводите от корозия ще се осигурява от външно антикорозионно покритие в комбинация с катодна защита с постоянен ток. Като външно антикорозионно покритие на стоманените тръби ще се използва трислоен полипропилен (3LPP).

За реализацията на инвестиционното предложение ще се използват установени маршрути на пътен, железопътен и морски транспорт. Площадките за складиране на тръби, необходими за временното съхранение и разпределение на тръби и оборудване за строителството на морския газопровод ще бъдат разположени на територията на съществуващи съоръжения на пристанищата Варна Изток, Варна Запад и Бургас на българския бряг на Черно море.

Процес на полагане на тръбопроводи в морето:

Полагането на тръбопровода се състои от последователно подреждане в редица на тръбни сегменти, заваряването и спускане на тръбата от тръбополагачия кораб. Тръбните сегменти се доставят на кораба, покрити с външно антикорозионно полипропиленово покритие и епоксидно вътрешно покритие. Тръбите се нареждат на борда на тръбополагачия кораб с палубни кранове. Следва скосяване краищата на тръбите (изработване на фаска), където те се подготвят за заваряване. Новозаварените, с покритие и инспектирани, тръбни секции се преместват след това във водата посредством стингър.

Полагането на тръби в морето може да се извършва със S-полагача техника или комбинация от S-полагача и J-полагача техника. Методът зависи главно от дълбочината на водата и/или наличието на кораб за полагане. След успешни тестове преди въвеждане в експлоатация на крайбрежния участък и на участъка на сушата, двата края на тръбопровода (на морския и на крайбрежния участъци ще трябва да се съединят (свържат) над водата. По време на процеса на свързване ще бъде установена изключителна зона на безопасност с радиус приблизително 3 km (1,86 MM) около строителните кораби с цел избягване на инциденти с морския трафик.

В морския участък тръбопроводът ще бъде полаган директно на морското дъно. Морският газопровод не пресича съществуващи тръбопроводи. Въпреки това, в продължение на около 23 km от брега, тръбите на газопровода ще вървят успоредно с тръбопровода Галата. В морето те ще са на разстояние от 200 m един от друг. Това разстояние ще намалее до около 120 m, при излизането на тръбопроводите на брега на плажа Паша дере.

През българската ИИЗ преминават няколко международни и регионални оптични кабели. Трасето на морския газопровод ще пресече четири съществуващи кабели; три от които са активни и един е неактивен.

Строителство на крайбрежния участък:

Крайбрежният участък започва на разстояние приблизително 23 км от българския бряг при дълбочина на водата около 35 м (където ще бъде извършено свързване към тръбопровода в морския участък над водата) и продължава до изходната точка на безтраншейното пресичане на брега (с микротунелиране или с УХС) разположена на около 330 m от брега при дълбочина на водата от около 8,5 m.

Основните строителни дейности в крайбрежния участък ще включват:

- Проучвания на трасето на тръбопроводите преди, по време на и след процеса на полагане тръбопроводите;
- Драгиране на четири отделни траншеи, от изходната точка на безтраншейното пресичане на брега, разположена на около 330 m от брега (дълбочина на водата около 8,5 m) до около 2 km в морето (дълбочина на водата около 24 m);
- Драгиране на изходни шахти и преходни траншеи при изхода на безтраншейното пресичане на брега и изваждане на микротунелното / УХС оборудване,
- Инсталиране на тръбопроводите в микротунелите или УХС сондажите;
- Полагане на тръбопроводите от изходните точки в морето на безтраншейното пресичане на брега до мястото на свързване при дълбочина на водата 35 m;
- Обратно засипване на изходните (крайни) шахти на безтраншейните тунели в морето и на драгираните траншеи; и
- Свързване на тръбопроводите над водата на морския/крайбрежния участък при дълбочина на водата 35 m.

Полагане на тръби в крайбрежния участък

Полагането на тръбопровода в крайбрежния участък ще продължи с плитководен тръбополагащ кораб, който ще полага тръбите от българския бряг към мястото на свързване при дълбочина на водата 35 m. В плитките води ще се използва методът на S-полагане.

Пресичане на брега

Безизкопното пресичане на брега е свързано с изграждане на микротунел или УХС сондаж започващ от входна точка (стартова шахта) на брега към изходна точка (крайна шахта), разположена в крайбрежния участък. Микротунелирането е метод на безтраншейно (безизкопно) строителство, използван за пробиване на подземни тунели. Представлява вкарване на предварително отлети бетонни тръби от входна (стартова) до изходна (крайна) шахта зад управляема дистанционно машина за микротунелиране. При завършване на микротунела тръбопроводите се инсталират в него или с вкарване (набиване), или с изтегляне на заварената тръбопроводна нитка през тунела. Четирите микротунела ще са с кръгло сечение и външен диаметър около 2,4 m. Тяхната максималната дължина е 840 m (приблизително 330 m от която е под морското дъно). Микротунелирането ще позволи да се пресече плажа Паша Дере без нарушаването му или на клифа.

Изграждането на УХС сондажите включва следните основни дейности:

- Изкопаване на входни (стартови) шахти за УХС на сушата;
- Сондиране на пилотен сондаж с УХС сондажна апаратура и кух сондажен ствол;
- Операции по разширяване на пилотния сондаж; и
- Изкопаване на изходната (крайна) шахта и преходна траншея.

Всеки завършен УХС сондаж има кръгло сечение с външен диаметър 44 инча (1,2 m), за да позволи полагането на тръбопровод в него. Максималната дължина (около 840 m) на четирите

УХС сондажа се очаква да бъде същата, както при микротунелирането. Приблизителната дължина на четирите УХС сондажа е 840 m (около 330 m от УХС отвора преминава под морското дъно) - същата, както при микротунелирането.

За да се гарантира защитата на газопровода в плитките води, тръбите ще бъдат зарити и покрити с бетонна обвивка (кожух) с дебелина варираща между 50 mm и 80 mm. Тръбопроводите ще са с бетонов кожух до дълбочина на водата 90 m извън крайбрежния участък.

От началото на крайбрежния участък на около 23 km в морето (35 m дълбочина на водата) до около 2 km по посока на брега по-голямата част от тръбите ще бъдат покрити с бетон и директно положени на морското дъно. От около 2 km (разстояние от брега) в морето до изхода на микротунела/УХС сондажа при 8,5 m дълбочина на водата (на около 330 m от брега) тръбопроводите ще бъдат заровени в предварително драгирана траншея. По-голямата част от траншеята ще бъде драгирана до дълбочина 2,5 m с изключение на дългата 100 m преходна траншея от изходната точка на микротунела/УХС отвора, която ще бъде драгирана до дълбочина около 6 m при изходната точка и постепенно дълбочината ще намалява до около 2,5 m.

Изходните шахти както за микротунелния, така и за УХС вариант ще бъдат разположени на около 330 m от брега в морето.

Строителство на участъка при пресичане на брега

Участъкът на сушата (бреговият участък) е с дължина около 3,3 km. В този участък тръбопроводите ще бъдат заровени с прилагане както на безтраншейни, така и на открити технологии на строителство. В трасето на плажа Паша Дере, всеки тръбопровод ще бъде вкаран в микротунел (с диаметър 2,4 m (95 инча)) или УХС сондаж (с диаметър 1,2 m (44 инча)) с дължина от 770 m до 847 m. Участъкът на излизане от брега ще започне на разстояние около 330 m от брега в морето от изходната точка на микротунела/УХС сондажа, при дълбочина на водата 8,5 m, и ще завърши на около 450 m от брега навътре в сушата. От входните точки на микротунелите/УХС сондажите тръбопроводите ще бъдат заровени в земята по технологията на откритата траншея за около 2,4 km, преди да се свържат с технологичните съоръжения на сушата. Инвестиционното предложение завършва на мястото на свързването между технологичните съоръжения на сушата и Приемния Терминал, който се изгражда от Южен Поток България АД.

В участъка на сушата от входната шахта за безизкопното пресичане на брега до постоянните технологични съоръжения, газопроводът ще се инсталира с използване на конвенционална открита техника на изкопаване на траншея. Четирите тръбопровода ще бъдат изградени последователно във времето, като ще има разделително разстояние от около 10 m между осевата линия на всеки тръбопровод. Газопроводът не пресича никакви главни пътища или водни течения, с изключение на едно дере, което представлява пресъхващ приток на река Паша Дере, известен като поток Карабиюк. Всеки тръбопровод ще бъде положен в отделна траншея. Траншеите ще вървят успоредно, за да постигнат номиналното раздалечаване от 10 метра между осевите линии на тръбопроводите.

Етап на подготовка за пускане в действие на газопровода включва провеждането на хидротест само на съоръженията на сушата, на крайбрежния участък (с дълбочина на водата до 35 m) и на бреговия участък от газопровода. Морският участък на газопровод „Южен Поток“ (от 30 m дълбочина на водата в Русия до 35 m дълбочина на водата в България) няма да бъде хидротестван.

Етап на експлоатация

Газопроводната система "Южен поток" ще бъде въведена в експлоатация чрез пускане на газ от руската газова мрежа, единствено след като всички контролни и мониторингови системи

бъдат въведени в експлоатация в двата края на газопровода (т.е. при компресорна станция „Русская“ в Русия и Приемния терминал на „Южен поток България“ АД в България). Всеки тръбопровод ще бъде подготвен и пуснат в действие по отделно, след като са завършени морските подготвителни дейности по пускане в експлоатация.

Съоръженията на сушата ще включват оборудване за мониторинг, което ефективно ще действа като локална контролна зала.

Етапът на извеждане от експлоатация включва:

- Извеждане от експлоатация на морския и на крайбрежния участък на газопровода - предполага или отстраняване на тръбопровода, или оставяне на тръбопровода на морското дъно след неговото почистване и напълване с вода;
- Извеждане от експлоатация на участъка на сушата, посредством рекултивация на цялата площадка или части от нея.

Инвестиционното предложение не засяга защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии, но трасето на газопровода преминава през защитени зони BG0000103 „Галата“ и BG0001501 „Емона“ за опазване на природните местообитания и BG0002060 „Галата“ за опазване на дивите птици.

Предвид разпоредбата на чл. 31, ал. 1 от *Закона за биологичното разнообразие* и чл. 2, ал. 1 от *Наредбата за ОС*, инвестиционното предложение е подложено на оценка за съвместимостта му с предмета и целите на опазване в защитените зони. След преценка на основание чл. 39, ал. 3 от *Наредбата за ОС*, че инвестиционното предложение има вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони и дадените съгласно чл. 39, ал. 5 от същата наредба указания, е изготвен доклад за оценка на степента на въздействието върху защитените зони (ДОСВ).

поради следните **мотиви (фактически основания):**

1. В представения доклад за ОВОС екипът от български и международни експерти е анализирал съществуващите условия на околната среда и дейностите свързани с ИП, направил е оценка на въздействията и е набелязал предвидените контролни мерки и смекчаващи мерки за намаляване на въздействията. Проучванията и резултатите от оценката на очакваните въздействия върху околната и социална среда и културното наследство са представени обстойно в доклада за ОВОС. Заключение на колектива от експерти по ОВОС е, че извършената оценка потвърждава, че инвестиционното предложение осигурява екологосъобразен и социален подход за строителство и експлоатация на съоръженията. Инвестиционното предложение съответства на изискванията на българското и европейското законодателство и на най-добрите международни стандарти и практики в областта на проектирането, експлоатацията и при изпълнение на препоръчаните допълнителни мерки за защита на околната и социална среда, предвид следното:

- Въпреки, че има две отделни порцедури по ОВОС в Република България – една за настоящият ИП и една за ИП *Газопроводна система “Южен поток” на територията на Република България* (ЮПБ АД) – и двете ИП са част от общата Газопроводна система “Южен поток”. Изготвянето и на двата Доклада за ОВОС е координирано между двете компании, отговорни за проектите и във всяка оценка е отчетено въздействието от компонентите и дейностите на другото ИП;

- Предложеното трасе на морския газопровод „Южен поток“ е избрано въз основа на сложна поредица от предпроектни и инженерни проучвания, които включват оценка на алтернативни трасета и технически възможности. Морският газопровод „Южен поток“, в т.ч. и настоящото инвестиционно предложение, е свързан както със следващите компоненти на

общата газопроводна система „Южен поток“, така и с предхождащата Единна газоснабдителна система на Русия и значително се влияят от избора на трасе на тръбопроводната система в по-широк план. Като част от процеса на ОВОС е направен анализ на алтернативите за да се провери, че проекта на ИП и алтернативите, които са отчетени като част от инженерни проучвания по време на предпроектните проучвания и етапа на разработване на ИП, намаляват до минимум въздействията върху околната и социална среда, доколкото това е възможно;

- Потенциалното местоположение и преминаване на трасето на тръбопроводите на ИП по българския континентален склон в морето са определени в голяма степен от инженерните ограничения. Трасето от границата с турската ИИЗ до пресичането на брега е определено така, че да бъде с възможно най-малка дължина като са отчетени наличието на възможни ограничения на околната и социална среда и културно-историческото наследство. Анализът на алтернативите позволява да се направи заключението, че пресичането на брега в близост до гр. Варна е оптимално по отношение на местоположение по българското Черноморско крайбрежие;

- Трасето на газопровода и местоположението на съоръженията на сушата са определени въз основа на разработване и оптимизиране на алтернативи, както и с отчитане на резултатите от анализа на алтернативите за инвестиционно предложение Газопроводна система “Южен поток” на територията на Република България. За пресичане на брега са разгледани и две техники – открит метод и безизкопен метод. Основните предимства на безизкопната техника, в сравнение с метода на открито пресичане, включват намалена загуба на местообитания (особено на системата от ембрионални дюни на плаж Паша дере), намаляване на безпокойството на чувствителни или защитени представители на фауната, населяващи крайбрежния район (в частност езерото Лиман), свеждане до минимум на затварянето или ограниченията за ползвателите на плаж Паша дере, и свеждане до минимум на въздействията върху ландшафта. Безизкопният метод на пресичане на брега е избран като основен метод в инвестиционното предложение;

- Поради загриженост, изразена от заинтересованите лица за потенциалните въздействия от конвенционалната техника на пресичане на брега по открития метод на плажа Паша Деро, всеки тръбопровод ще бъде вкаран в микротунел или УХС сондаж. Участъкът на излизане от брега ще започне на разстояние около 330 m от брега в морето от изходната точка на микротунела/УХС сондажа, при дълбочина на водата 8,5 m, и ще завърши на около 450 m от брега навътре в сушата;

- Очаква се плажът Паша Деро да остане достъпен за посетители по време на строителството на безтраншейното пресичане на брега. С помощта на техниките на микротунелиране и УХС тръбопроводите ще бъдат положени на дълбочина около 20 m под плажа, като се използват тунели/сондажни отвори с малък диаметър, поради което не се очакват смущения на плажа. Независимо от това, превантивно ще се ограничи достъпа до участък от плажа (включващ клифа и прилежащото прибрежие) като консервативна предпазна мярка. Участък, който ще бъде затворен ще е с ширина около 150 m и ще бъде ясно маркиран. Времето през което ще бъде ограничен достъпът до него ще бъде – времето за прекарване на тунел/УХС сондаж и инсталирането в него на газопровода;

- След приключването на строителните дейности под плажа няма да има други ограничения за ползването му по време на останалите строителни дейности, пускане в действие и експлоатация;

- Участъкът на ИП на сушата е разположен в район с ниска гъстота на населението и е относително къс. В този участък, тръбопроводите почти по цялата си дължина ще бъдат положени под земята;

- С изпълнението на предвидените мерки за контрол и мерките за смекчаване на въздействията върху околната среда от ИП, значимостта като цяло ще бъде ограничена до ниска или незначителна. Идентифицирани са редица изисквания към мерките за управление и мониторинг с цел избягване, предотвратяване, намаляване или компенсиране на очакваните

неблагоприятни въздействия и засилване на потенциалните благоприятни въздействия, свързани с ИП. Тези мерки и изисквания са включени в Плана за управление и мониторинг на околната и социална среда (ПУМОС). ПУМОС ще бъде свързан с Интегрираната Система за управление на околната среда и безопасните условия на труд за Морския газопровод „Южен поток“ и с прилежащите към нея Планове за управление на околната среда, изготвени за ИП;

- Инвестиционното предложение изпълнява Програма за ангажиране на заинтересованите страни, която да гарантира, че заинтересованите страни, включително местни общности, са в състояние да осъществят обратна връзка и да изразят своите коментари и опасения във връзка с ИП;

- Като се вземат предвид разстоянията до сухоземните територии на Турция, Румъния и Украйна от ИП (по-големи от 80 km) и потенциалните пътища на разпространение на въздействие от източника до обекта на въздействие, може да се заключи, че въздействията от планираните в ИП дейности по суша няма да окажат значително трансгранично въздействие върху околната среда;

- Не се очаква използването на природни ресурси да доведе до значителни трансгранични въздействия, в частност спрямо Турция, Румъния и Украйна;

- Малко вероятно е въздействията от непланирани събития да окажат значително трансгранично въздействие върху околната среда, тъй като единственият път на разпространение на потенциални трансгранични въздействия е въздушният. При инцидентен пробив на тръбопроводите/системата или при аварийна декомпресия на системата по време на експлоатация може да се изпусне природен газ в атмосферата, макар вероятността за пробив на тръбопровода или аварийна декомпресия на системата да е много малка. Разстоянието до съседните сухоземни територии е такова, че дисперсията във въздуха на такова разстояние напълно ще премахне риска от измерими промени в качеството на въздуха след международните граници;

- Планираните дейности по управление на генерираните отпадъци по време на строителството са в съответствие с Международната конвенция за предотвратяване на замърсяването от кораби (MARPOL), която включва изисквания за управление на отпадъците, както и националните изисквания на страната, която приема отпадъците;

- При изпълнение на предписаните мерки не се очакват значителни трансгранични въздействия, свързани с отпадъците;

- При спазване на всички задължителни международни изисквания (т.е. MARPOL) и предписаните мерки не се очаква морският транспорт, свързан с планираните дейности по ИП, да окаже значително въздействие върху околната среда;

- С оглед на локалния и временен характер на въздействията, свързани с изграждането и предпусковите дейности на ИП и предвид разстоянието от местоположението на ИП до границите на съседните държави по суша и вода, малко вероятно е да има значителни трансгранични въздействия върху околната среда от планираните в ИП дейности;

- Непланираните събития, като разлив на нефтопродукти или пробив на тръбопровод, биха могли да окажат трансгранично въздействие върху околната среда. Вероятността за такова непланирано събитие обаче е ниска. Ще бъде разработен и приведен в действие План за действие при разлив, който в случай на разлив при изграждане на тръбопровода, да сведе до минимум въздействията върху околната среда. В случай на пробив на тръбопровода, мерките за контрол ще сведат до минимум съществуващия риск (който и без това е много нисък) и ще бъдат реализирани процедури за управление, които да намалят потенциалните въздействия от подобно събитие;

- Отделянето на парникови и непарникови газове от планираните дейности е малко вероятно да окаже трансгранично въздействие;

- В контекста на по-широкия миграционен маршрут по Черноморското крайбрежие, мащабът на строителния коридор е много малък и няма да създаде пречки. Фазата на строителство ще е временна и няма да наруши дълготрайно миграцията на прелетните птици

или екологичния характер на местността, по която те се ориентират. Не се очаква планираните дейности да окажат значително въздействие върху прелетните птици;

- В зависимост от предишното местоположение на плавателните съдове, включително на тръбополагащата баржа, помощните и снабдителните кораби, има риск плавателните съдове да внесат инвазивни за Черно море видове чрез баластните си води. За да се намали този риск от ИП, ще се спазва Международната конвенция за контрол и управление на корабните баластни води и утайки (BWM). При спазване на тези мерки не се очакват съществени въздействия от планираните дейности по ИП;

- Повечето от дейностите по ИП ще се извършват в зони, където е възможен само морски риболов. По-вероятно е дейностите, извършвани в плитководните части от морския участък и в крайбрежния участък да окажат въздействие върху рибните популации и стопанския риболов в българските води. Потенциалните въздействия могат да са резултат от строителни дейности, като полагане на тръби, драгиране и изкопаване на траншея, които причиняват подводен шум, суспендиране на седименти и загуба на местообитание;

- Нивата на шум генерирани по време на строителните дейности не са достатъчни, за да причинят смърт или увреждане на слуха на рибните видове със стопанско значение (цаца, аншоа, скумрия и меджид), които са по-чувствителни към подводен шум. Временното увреждане на слуха може да се получи само на много близко разстояние от източника;

- Закотвянето, полагането на тръби, драгирането и засипването след полагането на тръбите ще формира временни, ограничени по размер седиментни шлейфове. Тези шлейфове няма да заемат значителна част от локалния воден стълб и се предполага, че рибата ще ги избягва. Загубата на местообитание от полагането на тръбите се счита за незначителна в контекста на средата на Черно море като цяло и не се очаква да повлияе нито върху мигриращите, нито върху немигриращите риби;

- Имайки предвид ограничената зона, която ще заемат морския и крайбрежния участък от ИП и временният характер на строителството, не се очакват значителни въздействия върху рибите и риболова;

- Вероятността за въглеводороден (нефтен) разлив по време на строителството е много малка. Корабите, извършващи строителната дейност, ще отговарят на всички приложими стандарти за качество. Екипажите ще имат нужната подготовка, квалификация и правоспособност да извършват дейностите, необходими при строителството на тръбопровода;

- Риск от разлив на нефтопродукти в района на ИП има по трасето на тръбопровода и по транзитните маршрути от складовите площадки за тръби, разположени във Варна-Изток, Варна-Запад и Бургас, до местата на тръбополагащите съдове. Големите обеми корабен дизел (MDO) няма да се задържат достатъчно дълго на морската повърхност, за да достигнат до румънската ИИЗ. Като се има пред вид, че Турция има обща граница на ИИЗ с България, разлив в тази зона може да достигне водите на ИИЗ на Турция. Въпреки това, разливът ще просъществува не повече от 2-3 дни;

- От екологична гледна точка разливите на корабен дизел (MDO) в морето не са причина за особено безпокойство, тъй като бързо се премахват от морската повърхност чрез изпарение във въздуха и естествена дисперсия във водния стълб. Естествено диспергираното масло във водния стълб бързо ще се разрежи до много ниски концентрации в по-горния воден стълб и няма да причини трайни въздействия върху популациите на морските организми. Всички въздействия във водния стълб са временни, като възстановяването ще настъпи до няколко дни или седмици и всички въздействия ще бъдат силно локализирани;

- Единствените възможни източници на мащабно изпускане на газ в атмосферата са пробив на тръбопровода (или скъсване) или непланирана необходимост от изпускане на газ от тръбопровода (декомпресия), за да се осигури безопасността на цялата система. Статистически пробивът на тръбопровод е много рядко събитие и вероятността за такава екстремна ситуация е много ниска. В малко вероятния случай на пробив на някой от тръбопроводите на ИП по време на експлоатация, от контролната зала на тръбопровода ще бъде инициирана процедура по изключване. Това ще доведе до изключване на компресорните

съоръжения и на всички спирателни кранове по системата на тръбопровода между компресорната станция „Руская” и приемателните съоръжения във Варна.

- В зависимост от обема газ, напуснал тръбопровода, може да се очакват вредни въздействия върху рибите и морските живи същества. Всички въздействия обаче ще са ограничени в зоната на пробива на газопровода поради вертикалното разпространение на изтичащия от тръбопровода газ;

- В глобален мащаб делът на отделените парникови газове от ИП при непланирано изпускане на газ и тяхното въздействие се считат за незначителни;

- Всички зауствания от плавателни съдове и отпадъци ще се извършват в съответствие с изискванията на MARPOL и на националното законодателство. В рамките на три морски мили от бреговата линия няма да има никакви зауствания на битово-фекални води (черни води) или води от миене (сиви води);

- Всички генерирани отпадъци ще бъдат третирани и депонирани съгласно европейската и българската политика по отношение на отпадъците и изискванията на MARPOL;

- Направената оценка на въздействията дължащи се на Морски тръбопровод “Южен Поток” – руски участък показва, че нефтен разлив в руската ИИЗ няма да бъде отнесен към водите на българската ИИЗ. Като се вземе предвид разстоянието, не се очакват въздействия, които да засегнат територията на България или водите на ИИЗ;

- Направената оценка на въздействията дължащи се на Морски тръбопровод “Южен Поток” – турски участък показва, че за разлика от руския участък, турският участък има обща граница на ИИЗ с България. При изпълнението на предписаните мерките не се очакват никакви значителни трансгранични въздействия върху територията на България или българските води на ИИЗ в следствие на планирани събития като: генериране на отпадъци; морски трафик; и по отношение на качеството на въздуха; внасяне на инвазивни биологични видове и природните ресурси. Няма да има въздействия върху рибите и рибното стопанство, както и върху мигриращите птици от дейностите в турската ИИЗ. Дейностите в турската ИИЗ няма да засегнат рибните запаси или риболова. Предвид разстоянието, на което се намира турският участък от бреговата линия (около 200 km), няма да има въздействие върху мигриращите птици;

- Основното непланирано събитие, което би могло да засегне територията на България или водите на ИИЗ е нефтен разлив. Резултатите от направеното моделиране показват, че вероятността до български води да достигнат въглеводороди, които се виждат на повърхността е 11%.

2. Строителството, въвеждането в експлоатация и експлоатацията на газопровода, включително по отношение на очакваното кумулативно въздействие с други планове, програми, проекти и инвестиционни предложения и след оценка на риска, **няма да окажат значително отрицателно въздействие върху целите и предмета (видовете и местообитанията) на опазване на защитени зони BG0000103 „Галата“ и BG0001501 „Емона“, чрез прилагане на посочените по-долу общи и специфични мерки, тъй като:**

- ✓ Няма да се възпрепятства постигането на целите на опазване на защитените зони;
- ✓ Няма да има значително редуциране на площта на природните местообитания и местообитанията на видове в зоните, няма да доведе до увеличаване на фрагментацията им или до промяна на природозащитния им статус;

- ✓ Няма да се нарушат разпространението, числеността и плътността на популациите на видовете и баланса между тях, вкл. и по отношение на природозащитното им състояние;

- ✓ Няма да се промени динамиката на взаимовръзките, които определят структурата и/или функцията на всяка една от засегнатите защитени зони;

- ✓ Няма да има загуба или влошаване в значителна степен на ключовите за защитените зони абиотични компоненти;

- ✓ Няма да се наруши кохерентността на екологичната мрежа Натура 2000 в България.

2. 1. BG0000103 „Галата“

2.1.1. Природни местообитания

2.1.1.1. Трасето на газопровода не засяга пряко територии, на които са представени морските природни местообитания 1140 – *Тинесто-песъчливи крайбрежни площи, които не са покрити или са едва покрити с морска вода* и 1160 – *Обширни плитки заливи, 1110 – Постоянни, покрити от морска вода пясъчни и тинести плитчини* и 1170 – *Съобщества от кафяви, червени и зелени водорасли по скалисти морски дъна*, предмет на опазване в защитената зона. Поради завишаване на мътността на водата от дейности извън границите на защитената зона (изкопаването и обратното засипване на траншеите, съхранението на драгажните материали) ще има непряко въздействие върху местообитание 1110, изразяващо се във временно влошаване в незначителна степен на някои физикохимични параметри на водната среда. Това въздействие върху местообитание 1110 е свързано с намаляване на светлинния поток до дъното и увеличаване на утаените седименти върху площ максимум 36 дка, което е едва 0,36% от представеността на местообитанието в зоната. Въздействието ще бъде преодоляно след утаяване на суспендираните частици.

Очакваното пряко отрицателно въздействие върху ограничена площ от местообитания 1110 и 1170 в случай на закотвяне на морски съдове, използвани при строителство, ще бъде локално, краткотрайно и напълно обратимо, което дава възможност степента на отрицателно въздействие да бъде определена като незначителна.

2.1.1.2. Предвид местоположението на елементите на инвестиционното предложение на повърхността и избраната технология за строителство на газопровода на прехода между морската и сухоземната му част, **сухоземните местообитания** 1210 *Едногодишна растителност върху морски крайбрежни наноси*, 3150 *Естествени еутрофни езера с растителност от типа Magnopotamion или Hydrocharition*, 6110* *Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от Alyssu-Sedion albi*, 92A0 *Крайречни галерии от Salix и Populus alba* и 2110 *Зараждащи се подвижни дюни*, предмет на опазване в зоната, няма да бъдат повлияни негативно пряко или косвено.

2.1.2. Видове и техните местообитания:

2.1.2.1. Карагъзовите видове **риби** *Alosa fallax*, *Alosa tanaica* и *Alosa immaculata*, обект на опазване в зоната, ще изпитват временно безпокойство и прогонване по време на строителството в 3% от територията на зоната, но предвид кратките срокове за изграждане, въздействията са с незначителна степен. Временно и незначително ще е и въздействието върху 0.4% от потенциалното местообитание на рибите поради преноса на мътността на облака в случай на южно морско течение. Това няма да доведе до фрагментиране на миграционните коридори предвид мобилността на видовете, изминаващи между 17 и 23 км дневно по време на анадромните си миграции.

2.1.2.2. Шумово въздействие от строителството върху **бозайници** муткур *Phocoena phocoena* и афала *Tursiops truncatus* ще се прояви върху 10% от морската територия на зоната чрез прогонване от територията, но предвид кратката продължителност на въздействието, високата мобилност на видовете и доказаното им завръщане в местата, от които са прогонени в рамките на 24 часа след приключване на дейността, степента на въздействието е незначителна.

Възможната загуба при най-лош сценарий на 0,4% от площта от хранителното местообитание на тези видове в зоната, върху която може да се прояви облака от неразтворени вещества ще бъде временна и краткотрайна и обратима, което дава възможност въздействието да се оцени като незначително.

2.1.2.3. Реализирането на газопровода ще окаже въздействие чрез трансформиране на 0,25% от хранителни горски местообитания (6,3 дка широколистна култура, 0,9 дка иглолистна култура и 1,5 дка храсти) в зоната на прилепите Бехщайнов ношник *Myotis bechsteinii*, дългокрил прилеп *Miniopterus schreibersii*, трицветен ношник *Myotis emarginatus* и широкоух прилеп *Barbastella barbastellus* в тревни хранителни местообитания, което се определя като незначителна степен на отрицателно въздействие, тъй като реално намаляване на площта на хранителните местообитания няма.

2.1.2.4. При изграждане на газопровода по безизкопен метод няма да бъдат засегнати пряко

оптимални местообитания на видовете **сухоземни костенурки** *Testudo hermanni*, *Testudo graeca* в защитена зона BG000103 „Галата“. Поддържането на чиста от дълбокородена растителност сервитутна ивица ще доведе до трайна трансформация на потенциални 0,25% от горски местообитания и 0,008% храстови местообитания в тревни с увеличаване на площта на подходящи за тези видове екотони, така че въздействието върху тях е незначително, по-скоро с положителен ефект.

2.1.2.5. Газопроводът няма да окаже пряко или косвено негативно въздействие върху **безгръбначните** видове и техните местообитания предвид биологията им, техните екологични изисквания, местоположението на трасето и избраната технология за строителство.

2.1.2.6. Предвид местоположението на трасето и наземните съоръжения и избрания метод на строителството за всички останали видове, предмет на опазване в зоната, няма да има трайно пряко или косвено увреждане или унищожаване на техни местообитания.

2.2. BG0001501 „Емона“

2.2.1. Природни местообитания

2.2.1.1. Строителството на газопровода в границите на зоната, отчетено при възможния най-лош сценарий, ще доведе до временно унищожаване на 0,001% от площта на местообитание 1170 – *Съобщества от кафяви, червени и зелени водорасли по скалисти морски дъна*, подтип *Сублиторални мидените банки върху седимент*. По време на експлоатацията местообитанието ще бъде възстановено, тъй като за индивидите на средообразуващия вид черната мида *Mytilus galloprovincialis* ще бъдат създадени предпоставки за улеснено образуване на биогеен риф, които ще бъде опазван предвид недопустимите тралиране и интензивен риболов в сервитута на газопровода.

По време на строителството ще има незначително временно и обратимо, след приключването му, влошаване на някои от параметрите на това местообитание върху 0,07% от представеността му в зоната поради повишаване на количеството на неразтворените вещества.

2.2.2. Видове и техните местообитания:

Временните **въздействие безпокойство и прогонване** по време на строителството от присъствието на кораби и от полагането на тръбите, както и предизвикания от тях подводен шум ще се разпростира върху 1.1% от потенциалното местообитание на видовете бозайници муткур *Phocoena phocoena* и афала *Tursiops truncatus*. Те са незначителни по степен на отрицателно въздействие предвид кратката продължителност на въздействието, високата мобилност на видовете и доказаното им завръщане в местата, от които са прогонени в рамките на 24 часа след приключване на дейността.

Такава е степента на въздействието и върху 0,6% от местообитанието на видовете карагъзовите риби *Alosa fallax*, *Alosa tanaica*, *Alosa immaculata*, предмет на опазване в защитената зона.

2.3. Реализацията на инвестиционното предложение в неговата цялост (строителство, въвеждане в експлоатация, експлоатация) в защитена зона BG0002060 “Галата”, включително по отношение на кумулативно въздействие от други планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, при прилагане на общите мерки за всички защитени зони и специфичните такива, няма да окаже значително отрицателно въздействие върху птиците, тъй като:

✓ Няма да бъде възпрепятствано постигането на целите за опазване, предвид обстоятелството, че няма да бъдат предизвикани промени в жизненоважни фактори, определящи функциите на местообитанията или екосистемите, използвани от видовете птици, предмет на опазване;

✓ Няма да има промени в динамиката на взаимовръзките, които определят структурата и/или функцията на защитените зони, защото няма редуция на площта на ключовите местообитания за видовете птици, предмет на опазване;

✓ Няма да доведе до промяна на природозащитния статус на видовете птици, предмет на

опазване, тъй като няма да бъдат променени факторите, които го поддържат, включително и местообитанията им;

✓ Реализацията няма да предизвика намаляване на популациите на видовете птици, предмет на опазване;

✓ Няма да доведе до фрагментация на местообитанията на видовете птици, предмет на опазване;

2.3.1. Реализацията в границите на BG0002060 "Галата" за всички етапи на инвестиционното предложение ще предизвика трайно унищожаване на 0.76% на подходящи горски местообитания за видовете сирийският пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*), среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), черен кълвач (*Dryocopus martius*), сив кълвач (*Picus canus*), Европейски козодой (*Caprimulgus europaeus*), малък ястреб (*Accipiter nisus*), градинска овесарка (*Emberiza hortulana*) и обикновен мишелов (*Buteo buteo*).

2.3.2. По време на строителството ще има временно, краткотрайно и обратимо въздействие на прогонване на посочените в т. 2.1. гнездящи видове в още 0.41 % от потенциалните горски местообитания в резултат на шумово натоварване на територията. Въздействието се оценява като незначително, тъй като срещу потенциалната загуба на люпила и малки в резултат на прогонване на птици през размножителния сезон са предложени смекчаващи мерки.

2.3.3. Засегнатата територия от реализацията на инвестиционното предложение на откритите тревни съобщества, потенциални местообитания на видове като червеногърба сврачка (*Lanius collurio*) е 0,18% от общата им площ в защитената зона. Загубата е временна и обратима в рамките на един-два вегетационни сезона. Площта на този вид местообитания за птици в границите на зоната ще бъде увеличен с площта на сервитутната ивица на газопровода.

2.3.4. Няма да има значителна степен на отрицателно въздействие върху популациите и местообитанията на зимуващи и мигриращи птици *Nycticorax nycticorax* (Нощна чапла), *Egretta garzetta* (Малка бяла чапла), *Ardea purpurea* (Ръждива чапла), *Ardea cinerea* (Сива чапла), *Circus aeruginosus* (Тръстикова блатар), *Tadorna tadorna* (Бял ангъч), *Pluvialis apricaria* (Златиста булка), тъй като съседните на газопровода територии предлагат достатъчно подходящи хранителни местообитания и места за почивка.

2.3.5. Водолюбивите видове птици като Малък воден бик (*Ixobrychus minutus*), Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), Зеленоножка (*Gallinula chloropus*), Крещалец (*Rallus aquaticus*), Речен дъждосвирец (*Charadrius dubius*), предмет на опазване в зоната, нямат подходящите за тях влажни местообитания в рамките на трасето на газопровода и предвидените наземни съоръжения в зоната. Резултатите от моделиране на шум в сухоземния участък показват, че в близост до най-близко разположената такава зона „Лимана“ няма шумови емисии, които да предизвикат безпокойство и прогонване на тези птици;

2.3.6. При драгирането на морското дъно няма да бъдат засегнати бентосни зооценози, поради което отрицателно въздействие върху хранителните местообитания на морските птици в значителна степен няма да има, вкл. и поради прогонването на рибните пасажи от територията с повишена концентрация на неразтворените вещества и шум. Временно и обратимо ще има повишената мътност в 600 дка от крайбрежните морски пространства, което представлява едва 2,91% от морската акватория на зоната като подходящо хранително местообитаване.

2.3.7. По време на строителството поради присъствие на морски съдове и хора привързаните към крайбрежната морска акватория птици ще бъдат временно прогонени поради безпокойство напр. за видовете от семействата *Gaviidae*, *Podicipedidae*, *Phalacrocoracidae*. След приключване на дейността, територията ще бъде с напълно възстановени параметри като местообитание за хранене и почивка. За други видове е характерно точно обратното въздействие. Видовете от семействата Чайкови (*Laridae*), Рибаркови (*Sternidae*), Буревестникови (*Procellariidae*) се привличат от присъствието на плавателни съдове, но при тях риска от сблъсък е незначителен, така че степента на въздействие поради смъртност е

незначителна.

2.3.8. За всички останали видове птици, предмет на опазване в засегнатите защитени зони, разгледани в ДОСВ, няма да има увреждане на площи от местообитания или уврежданията ще са само временни за периода на строителството и след него ще се възстановят в рамките на един - два вегетационни сезона.

3. Басейнова дирекция за управление на водите в Черноморски район (БДУВЧР) изразява становище по смисъла на чл. 4а, ал. 1 от Наредбата за ОВОС, с изх. № 04-01-2650/2/13.07.2012 г., че инвестиционното предложение е допустимо от спрямо заложи в Плана за управление на речните басейни (ПУРБ) цели и мерки за постигане на добро състояние на водните тела. По отношение на качеството на доклада за ОВОС, БДУВЧР с писмо изх. № 26-00-2912/43/06.11.2013 г. изразява становище, че всички бележки съгласно писмо изх. № 26-00-2912/41/18.10.2013 г. са отстранени.

4. Във връзка с разпоредбата на чл. 14, ал. 2, т. 1 на Наредбата за ОВОС, Министерство на здравеопазването (МЗ) с писмо Рег. № 04-09-225/15.11.2013 г. дава положителна оценка на ДОВОС като предлага някои корекции и допълнения за по-голяма прецизност и коректност. С писмо Рег. № 04-09-225/05.12.2013 г. МЗ потвърждава дадената положителна оценка на качеството на ДОВОС, като изразява становище, че в доклада за ОВОС изцяло и в общ план са приети направените предложения.

5. В изпълнение на разпоредбите на *Конвенцията по ОВОС в трансграничен контекст*, Република България нотифицира Румъния като предполагаемо засегната от инвестиционното предложение държава, с писмо изх. № ОВОС-229/20.02.2013 г. на МОСВ. В отговор, с писмо № 1077/RP/30.04.2013, Министерство на околната среда и изменението на климата на Румъния уведомява МОСВ, че Румъния не желае да участва в трансгранична процедура по ОВОС за инвестиционното предложение „Морски газопровод Южен поток – български участък”.

6. В хода на процедурата по ОВОС са извършени консултации със заинтересуваните лица и органи. Осигурен е обществен достъп до доклада за ОВОС с всички приложения към него и са проведени срещи за обществено обсъждане на 19.12.2013 г. и 20.12.2013 г. в определените като засегнати общини Варна и Аврен. В периода на обществен достъп до доклада за ОВОС (от 19 ноември до 19 декември 2013 г.), в кутиите за коментари, разположени в сградите на община Варна, район Аспарухово (община Варна), община Аврен и с. Приселци (община Аврен), са пуснати два писмени коментара от обществеността. По време на срещите за обществено обсъждане не са представени писмени становища на обществеността. На срещата в гр. Варна, проведена на 19.12.2013 г., представителят на Южен поток България АД е предоставил в писмен вид копия от 2 протокола от измерване на шума при посещението на станция Портовая на 27.11.2013 г., които са приложени към протокола от общественото обсъждане.

В изпълнение на изискванията на чл. 17, ал. 5 от Наредбата за ОВОС с вх. № ОВОС-229/30.12.2013 г. в МОСВ е постъпило писмено становище на възложителя по предложенията, препоръките и мненията в резултат на общественото обсъждане на доклада за ОВОС. С вх. № ОВОС-229/13.01.2014 г. възложителят е представил допълнително становище по предоставените му след 29.12.2013 г. шест броя писмени становища на обществеността, три от които са получени и в МОСВ и са изпратени на възложителя за отговор. Предвид изискванията на чл. 17, ал. 6 от Наредбата за ОВОС в МОСВ са получени становища от възложителя (вх. № ОВОС-229/30.12.2013 г. и вх. № ОВОС-229/13.01.2014 г.), че не се налага допълване на доклада за ОВОС, съгласно мотивите, посочени по всеки един от писмените коментари. С писмо на възложителя до МОСВ, с вх. № ОВОС-229/13.01.2014 г., са представени доказателства за изпращане на становището му по писмените коментари (получени в периода на обществен достъп до доклада за ОВОС, както и по време на обществените обсъждания) на кметовете на община Варна, район Аспарухово, община Аврен и с. Приселци за осигуряване на обществен достъп.

ДОСВ за горесцитираното инвестиционно предложение е оценен с положителна оценка на качеството, след което е публикуван на интернет страницата на МОСВ. В рамките на предвидения в *Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС)* едномесечен срок (считано от 19.11.2013 г.) за достъп на обществеността до докладане са получени мотивирани писмени становища, вкл. такива, попадащи в хипотезата на чл. 39, ал. 10 от същата наредба. Такава информация не се съдържа и в становищата, получени в рамките на общественото обсъждане на ДОВОС и ДОСВ по реда на Наредбата за ОВОС, вкл. и предвид направените от възложителя коментари по тях по смисъла на чл. 17, ал. 5 от същата наредба.

7. Със свое Решение I-1/2014 г. от 24.01.2014 г., Висшият експертен екологичен съвет предлага да бъде одобрено осъществяването на инвестиционното предложение

и при следните условия:

I. За фазата на строителството:

1. Преди започване на строителството, възложителят да изготви оценка и да разработи и прилага мерки за безопасно съхранение на използваните по време на строителството опасни химикали в съответствие с изискванията на Наредбата за реда и начина за съхранение на опасни химични вещества и смеси (обн., ДВ, бр.43/07.06.2011 г.).
2. Да се спазват всички международни изисквания (напр. MARPOL), включително за осъществяване на връзка със съответните морски органи и пристанища, както и за използване на светлини, радио-комуникации и други защитни средства за обявяване на местоположението и протежението на зоната с ограничения около строителните дейности.
3. Преди и по време на строителството да се осъществява връзка със съответните морски власти и пристанища, за да се гарантира подаването на подходящи предупреждения, свързани с корабоплаването.
4. Да се използват светлини, радио комуникация и други защитни средства, за да съобщи местоположението и размера на ограничителната зона около дейностите, свързани с изграждането на ИП.
5. Преди полагането на тръбите, възложителят да съгласува със собствениците на кабели техническите и търговските аспекти на тяхното пресичане.
6. Преди въвеждане в експлоатация на газопроводните съоръжения, възложителят да изготви собствена оценка за възможни случаи на непосредствена заплаха за екологични щети и за причинени екологични щети, за дейностите от приложното поле на Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети, съгласно приложение № 1 на Наредба № 1 от 29.10.2008 г. за вида на превантивните и оздравителните мерки в предвидените от Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети и за минималния размер на разходите за тяхното изпълнение (Обн., ДВ, бр.96/07.11.2008 г.) и да я представи в РИОСВ-Варна.
7. Мерките от Плана по т. III. да се прилагат съвместно с мерките, разработени в Плана за управление и мониторинг на околната и социалната среда (ПУМОСС), приложен в Доклада за ОВОС (Приложение 13.1), както и обобщените смекчаващи мерки включени в раздел 10 на ДОСВ.

II. За фазата на експлоатация и извеждане от експлоатация:

1. Дейностите по извеждане от експлоатация на морските и крайбрежните участъци на газопровода, както и на участъка на сушата, да бъдат в съответствие с нормативната уредба по околна среда.

III. План за изпълнение на мерките по чл. 96, ал. 1, т. 6 ЗООС.

№	Мярка	Резултат	Фаза на инвестиционното предложение	Участък на сушата	Крайбрежен участък	Морски участък	Независимо от мястото
Почви							
1	В съответствие с Наредба №26 за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт, хумусният пласт да се отнеме и да се съхранява на специални площадки/места с цел използване за рекултивация.	Ще се позволи повторно израстване на растителността в строителния коридор по време на възстановителните работи при използване на семенната банка в съхранения горен почвен слой.	Строителство	X			
2	В случай, че по време на строителните дейности бъде констатирано някакво минало замърсяване, работите на мястото на замърсяване ще бъдат преустановени, докато замърсеният материал не бъде анализиран и намерен подходящ начин за обезвреждането му.	Отстраняване на минали замърсявания и третиране по подходящ начин на замърсените материали. Предотвратяване разпространяването на замърсяването.	Строителство	X			
3	Прякото заустване от канавките на пътя за достъп във водните течения да бъде избягвано там, където седиментите могат да се натрупват в канавката и да се отмиват при интензивен отток. В такива случаи заустването да става, като се преминава през система за филтриране на улеи или угаители. Водоприемниците да бъдат уточнени и съгласувани със съответния компетентен орган. Заустването в общия случай да бъде по гравитационен път.	Избягване на мобилизирането на утайки в пресичащите речното течение траншеи. Минимизиране на въздействието от ерозията. Опазване на повърхностни водни обекти от замърсяване.	Строителство	X			
4	Да не се съхраняват земни маси на по-малко от 50 m от течащи води или в близост до нестабилни	Ограничаване на изпускането на замърсители във	Строителство	X			

	склонове.	водни течения					
5	Изкопаните почви и земни маси от траншеите за газопровода да се съхраняват по протежение на траншеите до повторното им използване или до депонирането им.	Опазване на околните терени и добра организация на строителство	Строителство	X			
Ландшафт и визуално въздействие							
6	При защитата на гори и друга растителност да се използват подходящи предпазни огради.	Защита на горите и растителността в района на ИП	Строителство	X			
7	Да се избягват строителни дейности през нощта.	Минимизиране на безпокойството на жителите в близко разположените населени места и намаляване на безпокойството на животинските видове в района.	Строителство	X	X		
8	Да се използват дефлектори за всички употребявани светлини, включително за ползваните при строителството плавателни съдове.	Минимизиране на безпокойството на хора и животни, предизвикано от дразнеща светлина	Строителство	X	X		
Отпадъци							
9	Всички отпадъци да се съхраняват и събират на обособени площадки и да се транспортират извън обекта в подходящи съдове в съответствие с приложимата европейска и българска политика по управление на отпадъците. Само фирми, притежаващи съответните разрешителни да бъдат използвани за транспортиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъците.	Спазване на изискванията за управление на отпадъците и прилагане на система за събиране на генерираните отпадъци по време на строителството. Спазване на изискванията за транспортиране на отпадъци	Строителство	X			
10	Да се прилагат алтернативни употреби на растителните отпадъци, (на дървесината), в случаите, в които това е възможно (например предоставянето им под формата на дърва за огрев на местната общност, препродажба за дърводелски или строителни работи, покриване със слама и	Осигуряване на условия за оползотворяване на отпадъците	Строителство	X			

	дървесни стърготини за употреба в строителството).						
11	Отпадният моноетиленгликол (MEG) от работите по изсушаване на тръбопровода в участъка на излизането му на сушата и в крайбрежния участък да не се изпуска в морето, а да бъде събиран на борда на плавателните съдове и да се съхранява в подходящ за целта резервоар на борда на корабите.	Законосъобразно третиране на отпадъците и възможност за предаване за оползотворяване, рециклиране или повторна употреба.	Строителство	X			
12	Отпадъците от разчистване на площадката (изрязани храсти, клони и друга растителност) да се използват на място за подобряване на местообитанията или ще се предават за компостиране.	Законосъобразно третиране на отпадъците и подобряване на местообитанията в района	Строителство	X			
13	Следните отпадъци да бъдат предадени за оползотворяване в съоръжения, притежаващи разрешително за дейности с отпадъци: - скрап/отпадък от подготовката на тръбите за заваряване. - отпадни метални барабани (чисти) и метални кутии от напитки - отпадни стъклени опаковки от строителните материали и офис съоръжения/съоръжения в столова - метални отпадъци от изграждането на съоръженията на сушата и модификациите на складовите площадки - отпадъци от хартия/картон; - отпадни дървени опаковки от строителни материали (могат да се предават и за получаване на енергия от биомаса).	Осигуряване на възможност за оползотворяване на отпадъци	Строителство	X			
14	Ако се използва самоходната смукателна хоперна драга (TSHD), драгажната маса да се депонира директно на морското дъно.	Предотвратяване разпространението на седименти в морската вода	Строителство				X

15	<p>Да се изградят обваловки и ограничения в близост до дренажите, чувствителните почви и водните тела. Материалите да бъдат съхранявани отдалечено от чувствителните почви и водните тела, където е възможно.</p>	<p>Опазване на водите и почвите от замърсяване.</p>	<p>Строителство</p>				
Отпадъчни води							
16	<p>Сантинните води (черна вода) да не бъдат изпускани в зона до 3 морски мили от сушата. На разстояние повече от 3 морски мили от най-близко разположената суша черните води да бъдат третираны с приложимите стандарти, посочени в MARPOL 73/78, Приложение IV: Предотвратяване на замърсяването с отпадъчни води от кораба преди да бъдат изпускани. Да не се изпускат отпадъчни води в морето, освен когато: корабът изхвърля разбъркани и дезинфекцирани сантинни води на разстояние от повече от три морски мили от най-близката суша, или води, които не са разбъркани или дезинфекцирани, на разстояние повече от 12 морски мили от най-близката суша, при условие че сантинните води, съхранявани в резервоари, няма да се изпускат наведнъж, а с умерени темпове, докато корабът се движи с не по-малко от четири възела, или ако корабът е снабден с одобрена пречиствателна станция. Изпускането на води от измиване (сива вода) да бъде съобразено с изискванията на националното законодателство. Всички други течни отпадъци, като например утайки от отпадъчни води, мазни сантинни води, утайки от резервоари, нетретирана мазна вода и маслени отпадъци, ще бъдат транспортирани до брега за обезвреждане или управление по друг начин в съответствие с приложимите изисквания на MARPOL.</p>	<p>Спазване на националното и международно законодателство по отношение на управление на отпадъчните води от плавателните съдове</p>	<p>Строителство</p>		X	X	

17	<p>Битово-фекалните отпадъчни води от временните санитарни помещения (напр. химически тоалетни) да бъдат съхранявани и извозвани в резервоари от лицензирани фирми.</p>	<p>Спазване на изискванията за третиране на битово-фекални отпадъчни води и предпазване на повърхностните водни тела в района от замърсяване</p>	<p>Строителство</p>	X				
18	<p>Източните води от временните съоръжения (т.е. от строителната площадка на участъка на сушата и складовата площ (Обект А)) и от всички места, където ще паркират строителни машини да бъдат насочвани в резервоари за съхранение, отделяне и пречистване за предотвратяване на замърсяването. Това оборудване ще представляват каломаслоуловители, които ще отделят утайките от водата.</p>	<p>Пречистване на отпадъчните води преди изпускането им във водни обекти. Опазване качествата на повърхностните води</p>	<p>Строителство</p>	X				
19	<p>Отделните площадкови зони за съхранение в строителната площадка за Управляемо хоризонтално сондиране (УХС) (Площадка С) и строителната площадка при Микротунелирането (Площадка D) да бъдат оборудвани с техни отделни подови дренажни системи. При нужда от измиване на превозни средства, превозващи бетон и друго оборудване, това да бъде извършвано в предвидените за това зони. Отточната вода да се насочва към резервоар за съхранение, съдържанието на който (твърди вещества и течности) може впоследствие да се транспортира извън обекта за третиране в инсталация/съоръжения за третиране на отпадъчни води, притежаващи съответните разрешителни документи.</p>	<p>Спазване на изискванията за третиране на отпадъчни води. Опазване качествата на почвите и повърхностните води</p>	<p>Строителство</p>	X				
20	<p>Всички битово-фекални и тестови води да бъдат събрани в резервоари и предадени извън площадката на подходящи съоръжения за третиране.</p>	<p>Спазване на изискванията за третиране на отпадъчни води. Опазване</p>	<p>Строителство</p>	X				

		качествата на почвите и повърхностните води					
21	Смесеният материал (циментов разтвор и морска вода) да се контролира и ако попадне циментен материал в морето, той да се изпомпи в резервоар на борда на кораба при изходния котлован на микротунела, където да се извърши сепариране на циментения разтвор от морската вода с филтриращо оборудване на борда.	Опазване на морските води от замърсяване	Строителство		X	X	
Повърхностни и подземни води (сладководни)							
22	В рамките на строителната площадка, зареждането на превозните средства с горива да става само в отредени за тази цел места, които ще бъдат разположени далеч от повърхностните води и каналите на подземните и повърхностните води.	Предотротяване на замърсяването на повърхностните води с нефтопродукти	Строителство	X			
23	Резервоарите за гориво да бъдат снабдени със средства за предотвратяване и улавяне на евентуални разливи (двойни стени или обваловка), в съответствие с условията за безопасно съхранение, посочени в информационните листове за безопасност на горивата и мерките, произтичащи от извършената оценка по Наредбата за реда и начина за съхранение на опасни химични вещества и смеси.	Предотротяване на замърсяването на повърхностните води и почвите с нефтопродукти и опасни химикали	Строителство	X			
24	Местата за съхранение на опасни химикали, в т.ч. на нефтопродукти, да бъдат обезопасени с обваловка и да бъдат защитени от атмосферни въздействия. Всички контейнери да бъдат ясно обозначени.	Предотротяване на замърсяването на повърхностните води и почвите с нефтопродукти и опасни химикали	Строителство	X			
25	Да бъде предприето възстановяването на речното корито веднага след полагането на тръбопровода.	Възстановяване на речното корито и осигуряване естествения поток на повърхностните води	Строителство	X			

26	В близост до дерета да се вземат мерки за предпазване от разливи, посредством монтиране на прегради и ограничения, за да се избегне някакво негативно въздействие.	Опазване на повърхностните води от замърсяване	Строителство	X				
27	Непрекъснатостта на водните течения да бъде поддържана. Подходящи канали ще бъдат направени така, че да отклонят потока по време на строителните работи в случай на интензивни дъждове.	Осигуряване на непрекъснато дрениране. Опазване на строителната площадка от наводнение по време на интензивни дъждове.	Строителство	X				
28	Ако по време на хидроизпитването възникнат течове или повреда на тръбопровода, изпитването да бъде преустановено незабавно.	Предотвратяване на инфилтрация на водата от изпитване	Строителство	X				
29	Пресичането на дерето е с използване на открит способ. За предпочитане е пресичането на дерето да се извърши през сухо време като най-добър вариант, когато няма вода. Когато времето през годината не е сухо е необходимо да се предвиди възможност за отклоняване на водата и връщане в руслото след приключване на полагането на тръбите. Времето, определено за строителните дейности по пресичането на Карабиюк дере, да бъде важно за ограничаване на възможностите за неблагоприятни явления; там, където е възможно, строителните дейности да се изпълняват през сухите летни месеци, когато близките водни течения са пресъхнали или оттокът е минимален.	Минимизиране на замърсяването на повърхностните води и отпадане на необходимостта от инсталирането на тръби, които ще са необходими за поддържане на водния поток по време на периоди на интензивни дъждове.	Строителство	X				
30	Дренажната инфраструктура, пътища за достъп и други мрежи и съоръжения да бъдат възстановени до техните предишни състояния или до по-добри.	Възстановяване и подобряване състоянието на инфраструктурата	Строителство	X				

31	След запълването, мястото на пресичане да бъде възстановено като бреговете да бъдат изградени наново и засяти с тревна растителност, а там, където е нужна допълнителна стабилност, да бъдат покрити с геотекстилен материал или с чували, пълни с почва.	Възстановяване на речното течение в първоначалното си състояние	Строителство	X			
32	За защита от тинята да се направят преградни съоръжения и/или друга подходяща мярка от двете страни на траншеята. Да бъде извършена рехабилитацията на мястото на пресичане на водното течение.	Предпазване замърсяването на повърхностните води	Строителство	X			
33	Дренираната вода от пътищата да бъде отведена чрез канавки в дренажни резервоари, лагуни и малки езера далеч от пътя.	Контролиране на оттока и опазване на повърхностните води от замърсяване	Строителство	X			
34	Да бъдат използвани ограждения за предпазване от наноси около местата с натрупана земна маса.	Предотвратяване получаването на пътеки, които дават възможност да бъде увлечена утайка и да влезе във водни потоци. Предпазване замърсяването на повърхностните води.	Строителство	X			
35	Шахтата за промивна течност да има отвътре пластмасово покритие, за да се избегне дифундирането на течност в почвата.	Предотвратяване замърсяването на почвите и подземните води	Строителство	X			
36	Внедряване на План за управление на сондажната течност, включващ мерки с цел да се контролира навлизането в подземните води и минимизиране на загубите и задържане на тинести компоненти алеврит/тини, за да не попаднат близките водоносни хоризонти при безизкопната технология. Да не се използват добавки съдържащи опасни вещества в сондажната течност.	Опазване на подземните води от замърсяване	Строителство	X			

Качество на въздуха						
37	Маршрутите, които са предвидени за дългосрочно ползване да бъдат покрити с твърда настилка и ефективно почиствани.	Минимизиране на изпусканияте емисии на прах в атмосферния въздух	Строителство	X		
38	Да бъде инсталирано съоръжение на входа на строителната площадка за измиване на колелетата на превозните средства.	Минимизиране на праховите замърсители в атмосферата и опазване на пътната инфраструктура от замърсяване с кал	Строителство	X		
39	Насипните товари, влизащи и излизащи от обекта, както и депата с инертни материали и земна маса, да бъдат покрити.	Предотвратяване на емитирането на прахови частици в атмосферата и спазване на нормативните изисквания (чл. 70, Наредба 1/2005 г.)	Строителство	X		
Шум и вибрации						
40	Коминът от бреговото съоръжение да бъде снабден с подходящо проектирани шумозаглушители за намаляване на шума, свързан с процеса на изпускане.	Намаляване на нивата на шум в изпускани в околната среда	Строителство	X		
41	При необходимост да се използва екран, включващ временни панели за намаляване на шума, които ще обграждат въртящите елементи. Тези панели да бъдат проектирани и изградени с високи характеристики на шумопоглъщане.	Намаляване на шумовото натоварване от оборудването за хидро-изпитване.	Строителство	X		
42	Оборудването да бъде разположено и насочено по начин осигуряващ минимизиране на шумовото натоварване.	Намаляване на емисиите на шум, изпускани в околната среда	Строителство	X		
43	Да бъдат използвани временни шумови бариери и/или насипи.	Намаляване на емисиите на шум, изпускани в околната среда	Строителство	X		
44	Местата за работа през нощта да бъдат ограничени до области, които са отдалечени от шумочувствителни приемници.	Намаляване на емисиите на шум, изпускани в околната среда през нощно време и избягване	Строителство	X		

		безпокойството на хора и животни					
45	Ако предложените мерки не постигнат очакваните резултати, Саут Стрийм Транспорт да проведе мониторинг на нивата на шума и да работи със съответните компетентни органи и засегнатите обекти на въздействие от шума, за да идентифицира и приложи допълнителни мерки, когато се изискват такива, вкл. ограничаване през нощта на дейностите, източници на наднормен шум, за намаляване на въздействието от шумовите емисии върху обектите на въздействия, подлежащи на здравна защита, разположени в близост до складовите площадки за тръби в пристанище Варна Изток.	Намаляване на въздействието от шумовите емисии върху обектите на въздействие, подлежащи на здравна защита, разположени в близост до складовите площадки за тръби в пристанище Варна Изток	Строителство	X			
46	Шумовото натоварване при обект на въздействие, обозначен в доклада като рецептор 5 (в.з. Приселци), да се наблюдава по време на строителство и предпусковите дейности. В допълнение, Саут Стрийм Транспорт да се ангажира жителите на това населено място да са наясно с различните средства, чрез които те могат да се свържат със Саут Стрийм Транспорт в случай на безпокойство или оплакване. В случай на доказана необходимост (измерени нива при обект на въздействие, обозначен в доклада като рецептор 5), когато са превишени граничните стойности, или се доказва, че е причинено излишно безпокойство при този обект на въздействие, да се изпълнят допълнителни дейности по звукоизолация за намаляване на шумовото въздействие върху обекта на въздействие и/или в участъка на новоизградения път в близост до в.з. Приселци, който да бъде използван на етапа на строителство. Смекчаващи мерки	Избягване безпокойството на жителите на в.з. Приселци и спазване на нормативните изисквания	Строителство	X			

	могат да включват например шумови екрани по дължината на определени участъци от новоизградения обходен път или ограничаване на транспортни дейности през нощта.						
Морска среда							
47	Да се избягва драгиране при високи вълни.	Предотвратяване на отмиване и попадане на седиментни материали в морето и запазването им за използване като обратна засипка след полагане на тръбопровода	Строителство			X	
48	Да бъде разработен и да се прилага План за закотвяне за смекчаване на въздействията върху дънното местообитание (включително избягване на преките въздействия върху защитения риф в местността с обществено значение Галата).	Смекчаване въздействията върху защитения риф от закотвянето	Строителство		X	X	
49	Да бъде разработен подробен План за управление на драгажните дейности с конкретни смекчаващи мерки веднага след избирането на Изпълнителя на драгажните работи и идентифициране на конкретния тип драга. Планът да бъде разработен в сътрудничество със съответния контролен орган	Опазване на морските и подземни води от замърсяване при драгиране	Строителство		X	X	
50	Да се провежда мониторинг на качеството на водите в чувствителните защитени зони и разработване и прилагане на План за управление на драгажните дейности.	Да се осигури в реално време необходимата информация за вземане на решения за спиране, пренасочване или промяна на режима на драгажните работи въз основа на съгласуван модел за нивата на фоните концентрации и допустими нива на превишаване Следене за качеството на водите и	Строителство		X	X	

		недопускане тяхното замърсяване. Спазване на определените норми и стандарти за качество на водата.					
51	Мониторинг на суспендираните седименти/мътността да бъде провеждан в определени пунктове в/извън зоната на въздействие, включително в района на северната граница на ЗЗ Галата. Ако се достигнат неприемливи концентрации да се приложат необходимите смекчаващи мерки. Праговете на приемливите стойности на показателите за качество на водата да бъдат определени въз основа на морски изследвания за качеството на водата, извършени през един зимен сезон, вземайки предвид чувствителността на обектите на въздействие.	Намаляване разпространението на фини седименти извън зоната в непосредствена близост до участъка на драгиране, намаляване на седиментния облак. Спазване на определените норми и стандарти за качество на морската вода	Строителство		X	X	
Биоразнообразие и Natura 2000							
52	На всички строителни площадки в границите на защитените зони да се прилагат подходящи мерки за контрол на ерозията в съответствие с добрите международни практики.	Намаляване на въздействия върху местообитания на видове	Строителство	X			
53	Да бъде проведен инструктаж на работниците за процедурите по пожарна безопасност, ползване на огън, и действия в случай на пожар, което да намали риска от случайни пожари в околната растителност	Предотвратяване в случай на пожар на загуба на местообитания и смъртност на индивиди от видове, предмет на опазване в защитените зони	Строителство	X			
54	Да бъдат прилагани адекватни приложими и релевантни мерки от ръководствата на IPIESA за инвазивни видове и газовата и нефтена индустрия (Раздел 2.3. Ръководство за сухоземни дейности), които да не допуснат	Превенция на попадане и разпространение на инвазивни видове в зоната	Строителство	X			

	навлизането на инвазивни видове.						
55	Защитена зона BG0002060 "Галата"						
55.1	В границите на защитена зона BG0002060 "Галата" да се извърши залесяване на площ 27,42 ха с видове, отговарящи на състава на изсечената дъбова гора след съгласувателна процедура по реда на екологичното законодателство. Препоръчително е това да стане в границите на защитената зона.	Възстановяване на местообитания на птици	След приключване на строителството	X			
55.2	Отсичането на растителността следва да се извършва извън размножителния сезон на птиците (февруари-юли). Когато възникне обективна невъзможност този срок да бъде спазен, да бъдат изпълнени мерките предвидени в раздел 10.1 от ДОСВ след съгласуване с РИОСВ.	Свеждане до минимум на риска за компрометиране на гнезденето и унищожаване на люпила/индивиди от видовете за гнездящи/потенциално гнездящи в коридора, разчистван от растителност за строителството: полубеловрата мухоловка (<i>Ficedula semitorquata</i>), европейски козодой (<i>Caprimulgus europaeus</i>), черен кълвач (<i>Dryocopus martius</i>), сив кълвач (<i>Picus canus</i>), среден пъстър кълвач (<i>Dendrocopus medius</i>), сирийски пъстър кълвач (<i>Dendrocopus syriacus</i>), градинска овесарка (<i>Emberiza hortulana</i>)	Строителство	X			

55.3	В подходящи незасегнати горски райони в близост до трасето на газопровода следва да бъдат поставени 300 къщички за гнездене за мухоловки, което да бъде възложено на екип биолози/еколози.		Създаване на нови местообитания за полубеловрата мухоловка (<i>Ficedula semitorquata</i>)	Строителство	X			
56	Защитена зона “Галата”	BG0000103						
56.1	Седмица преди започване на дейностите по строителство, да се извърши теренен оглед в обхвата на сервитута на газопровода от експерт херпетолог за екземпляри на влечуги и земноводни (<i>Testudo graeca</i> , <i>Eurotestudo hermanni</i> , <i>Triturus karelinii</i> .) и при намиране на такива, да бъдат преместени в границите на зоната на далечно разстояние от строителния обект. Преместването да се извърши след ограждане на строителната полоса		Намаляване на смъртност на индивиди вследствие строителните дейности	Преди започване на строителството	X			
56.2	Строителните площадки да бъдат оградени със ограждения от (фина) мрежа за възпрепятстване навлизането на влечугите в района на извършване на активните работи. Те трябва да бъдат монтирани на поне 10 см в земята и да са с височина от 40 см над повърхността;		Намаляване на смъртност на индивиди вследствие строителните дейности	Преди започване на строителството	X			
56.3	Да се извърши залесяване на площ 0,6 ха с видове, отговарящи на състава на изсечената гора.		Възстановяване на местообитания на влечуги и предотвратяване загуба на индивиди от видовете <i>Testudo graeca</i> , <i>Eurotestudo hermanni</i> , <i>Triturus karelinii</i>	След приключване на строителството	X			

57	<p>Да бъде изготвен план за мониторинг на природните местообитания и видовете, предмет на опазване в защитените зони, който да бъде съгласуван с ИАОС и РИОСВ – Варна, а резултатите от осъществяването му да бъдат докладвани на съответния компетентен орган. В случай на констатирани въздействия, различни от оценените в ДОСВ, да се предложат и изпълнят мерки, след съгласуване с РИОСВ-Варна. Като част от общия план за мониторинг да бъдат изготвени:</p>		<p>Намаляване на възможните въздействия върху предмета на опазване в зоните</p>	<p>За всички етапи на строителство и експлоатация</p>	X	X	X	
57.1	<p>Мониторинг на горските видове птици чиито местообитания могат да претърпят значително въздействие. Да бъде изготвена и въведена програма за мониторинг, която ще се концентрира върху установяването на реакции на опазваните видове спрямо въздействията от етапа на строителство.</p>		<p>Минимизиране на отрицателното въздействие върху горските видове птици - козодой (<i>Caprimulgus europaeus</i>), черен кълвач (<i>Dryocopus martius</i>), сив кълвач (<i>Picus canus</i>), среден пъстър кълвач (<i>Dendrocopus medius</i>), сирийски пъстър кълвач (<i>Dendrocopus syriacus</i>), полубеловрата мухоловка (<i>Ficedula semitorquata</i>), обикновен мишелов (<i>Buteo buteo</i>), малък креслив орел (<i>Aquila pomarina</i>), осояд (<i>Pernis apivorus</i>), Градинска овесарка (<i>Emberiza hortulana</i>).</p>	<p>Етап на строителство и в 5-годишен период след приключването му</p>	X			

57.2	Прилагане на План за мониторинг за откриване на морски бозайници в близост до строителните дейности.		Опазване на морски бозайници, предметна опазване на зоните	Строителство		X	X
57.3	План за мониторинг на биомасата на фитопланктона.		Намаляване на еутрофикация и цъфтеж на фитопланктона	Строителство		X	X
58	За защитени зони BG0000103 и BG0002060 „Галата“ Да бъде разработен подробен План за управление на драгажните дейности за засегната от драгажната дейност площ от 60 ха (2.91%) от морската акватория на зоната, с конкретни смекчаващи мерки, които включват използването на методи на драгиране и депониране, генериращи малък седиментен облак, или всякакви други методи, в зависимост от конкретните местни условия, за да се редуцира разпространението и транспортирането на финните седименти извън зоната в непосредствена близост до участъка на драгиране и да се намали седиментния облак.		Намаляване на временната загуба или влошаване на качествата на крайбрежни морски местообитания за хранене вследствие на замътняване и разпространение на седиментен облак на видовете риби, предмет на опазване и птици: Обикновен буревестник (<i>Puffinus yelkouan</i>) Черногуш гмуркач (<i>Gavia arctica</i>), Голям гмурец (<i>Podiceps cristatus</i>), Червеногуш гмурец (<i>Podiceps grisegena</i>), Черноврат гмурец (<i>Podiceps nigricollis</i>), Кафявоглава потапница (<i>Aythya farina</i>), Траурна потапница (<i>Melanitta nigra</i>), Среден нирец (<i>Mergus serrator</i>), Голям корморан (<i>Phalacrocorax carbo</i>), Среден корморан (<i>Phalacrocorax aristotelis desmarestii</i>)	Строителство		X	X
59	Проекцията на светлина към небето и морето да бъде		Предпазване от дразнене	Строителство		X	X

	елиминирана, доколкото е възможно и безопасно, чрез премахване на излишното осветяване, намаляване на интензитета на светлината и екраниране на източниците на светлина в морето през нощта, при по-ниска видимост и лоши метеорологични условия; ако се наблюдават/открит сблъсъци на птици в кораби и конструкции по време на строителството.	безпокойство на мигриращи птици					
60	Когато е уместно и практически възможно да се предприемат специфични мерки, основани на: • IPIECA (Международна Нефтена Асоциация за опазване на околната среда) - Чуждоземни инвазивни видове и Ръководство за предотвратяване и управление за нефтената и газова промишленост; • Ръководството за контрол и управление на баластни води на Международната Морска Организация (IMO).	Намаляване на риск от въвеждане на инвазивни видове в морето и спазване на международните стандарти и изисквания	Строителство		X	X	
61	Наблюдението за наличие на морски бозайници да се извършва от квалифицирани биолози/еколози. Където е необходимо да се прилага пасивен акустичен мониторинг (ПАМ) и/или да се използват хидрофони за установяване на присъствие на морски бозайници, което да се извършва от квалифицирани биолози/еколози.	Проучване и на морските бозайници	Строителство		X	X	
62	Да се разработи специален План за мониторинг за откриване на китоподобни в близост до строителните дейности и управление на потенциалните въздействия, които могат да настъпят вследствие на шума и сблъсъци на морските бозайници.	Проучване и на морските бозайници	Строителство		X	X	
63	Физически доказателства за фатални сблъсъци на птици да се събират всяка седмица от персонала по проекта (еколози/биолози) и при прогнозиране на неприемливи въздействия върху	Избягване на привличането на нощно активни морски птици по време на миграция. Намаляване на риска от смъртност	Строителство		X	X	

	консервационно значими видове птици в 33 Галата, да се прилагат смекчаващите мерки, които взимат в предвид първостепенната необходимост да се спазват законовите изисквания за осветление на плавателни съдове и за здраве и безопасност.	за мигриращи и местни видове морски птици.					
64	Складовите помещения за материали за запълване и/или материали от изкопаване да се разполагат приоритетно в строителния коридор.	Минимизиране на площите, които ще бъдат нарушени по време на строителството	Строителство	X			
65	Дървесината (стволове на дърветата) с диаметър над 7 cm да се съхранява временно или да се извозва извън площадката в съответствие с с изискванията на специализираното законодателство. Да се извърши залесяване на изсечените участъци, с изключение на онези, които трябва да бъдат оставени незасадени за периода на експлоатация на ИП, като залесяването да бъде направено с местни широколистни видове.	Опазване на дървесния материал и използване по предназначение	Строителство	X			
66	При необходимост в края на строителния коридор да се направи временно ограждане в райони, където е налице висока степен на риск от нараняване на екземпляри, по-специално шипобедрената костенурка (<i>Testudo graeca</i>) и шипоопашатата костенурка (<i>Testudo Hermannii</i>), които са изброени в приложение IV на ЕО директивата за местообитанията и в Прил. II и III на ЗБР.	Опазване на защитените животински видове шипобедрена костенурка (<i>Testudo graeca</i>) и шипоопашатата костенурка (<i>Testudo Hermannii</i>), в района на строителство	Строителство	X			
67	Преди започване на строителството, екземпляри от битински синчец (<i>Scilla bithynica</i>), който е посочен като застрашен в Червената книга и в Прил. III на ЗБР, в рамките на трасето на тръбопровода и други терени, които ще бъдат засегнати по време на строителството и експлоатацията на ИП да бъдат идентифицирани и тяхното	Опазване на защитения растителен вид битински синчец (<i>Scilla bithynica</i>), в района на строителство	Строителство	X			

	местоположение да бъде записано с GPS. Тези растения да бъдат преместени на подходящо алтернативно местообитание извън строителния коридор преди да се отстрани горния почвен слой и след съгласуване с МОСВ. В плана за мониторинг да бъде включен и мониторинг на възстановяването на този вид.							
68	Горният почвен слой и подпочвения слой и пясъкът да се съхраняват отделно, като пясъкът да се съхранява по подходящ начин.		Гарантиране, че естествената семенна банка се запазва и възможност почвеният профил да се възстанови, след като строителните работи бъдат завършени. Възстановяване на естествено срещащата се флора и осигуряване на адекватен потенциал за естествено възстановяване на видовете.	Строителство	X			
69	Да бъде изготвен план за възстановяване на местообитанията, който да бъде координиран с компетентните органи. Той да включва план за мониторинг при възстановяването на растителността след строителния период.		Гарантиране възстановяването на местообитанията по маршрута на газопровода	Строителство	X			
70	Ако настъпят промени в графика на изкопните работи, които да налагат такива дейности в места, където може да има хиберниращи влечуги или земноводни, съответните райони следва да се оградят преди началото на периода на хибернация.		Опазване на животинските видове (влечуги и земноводни) в района на строителството	Строителство	X			
71	Строителните обекти да бъдат изцяло оградени с помощта на специална (фина) мрежа за спиране на влечугите от влизане в зоната на активна работа. Тя да		Опазване на животинските видове (влечуги и земноводни) в района на	Строителство	X			

	бъде заровена най-малко 10 см в земята и да бъде с височина 40 см над повърхността.	строителството					
72	Да бъдат създадени буферни зони около псамофитните видове до временните площадки и пътя за достъп, за да се избегне въздействието върху тези местообитания. Да бъде определена буферна зона от 20 м между псамофитните видове и зоната, където ще се извършва временно строителство на югозапад от пътя за достъп до съоръженията на сушата.	Избягване на въздействието върху псамофитните видове от строителството	Строителство	X			
73	Районите с естествена или полуестествена тревна растителност, които ще попаднат в сервитута на ИП да бъдат възстановени в съответствие с плана за възстановяване и поддръжка със същия вид преобладаващи треви (семејство <i>Житни (Poaceae)</i>). Да се извърши рекултивация на терена с растения и семена от местен произход.	Възстановяване на унищожената растителност с местни видове	Строителство	X			
74	Обезлесената ивица земя да бъде затревена с преобладаващите, за региона – белизма (<i>Dichanthium ischamem</i>) и черна садина (<i>Chrysopogon gryllus</i>).	Възстановяване на тревната растителност в района на строителството	Строителство	X			
75	Да бъде изготвен план за рекултивация, посочващ местата с ниска екологична стойност за поставяне на изкопания материал.	Опазване на района от замърсяване с отпадъци.	Строителство	X			
76	Пътищата за временен или друг достъп да бъдат оградени с ниска ситномрежеста ограда, която да предотвратява попадането на животни (включително влечуги и земноводни) на пътя и на строителните площадки. Под пътя да има сухи проходи с диаметър от 1,50 m при кръгло сечение или еднометрово квадратно сечение на всеки 100 m в рамките на подходящите местообитания в биокоридорите. Да се извършват редовни проверки на състоянието на оградата и да се отстраняват	Опазване на животинските видове в района на строителството (включително влечуги и земноводни)	Строителство	X			

	повредите по нея.							
77	<p>Да се приложат следните мерки:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поставяне на временна ограда по южната граница на сервитута на трасето на газопровода с открити изкопни дейности, както и по източната граница на откритите изкопни дейности. - височината на оградата трябва да бъде не по-малка от 1,5 m, а размерът на очите на оградната мрежа не по-голям от 5 cm X 5 cm; - временно покриване на строителните изкопи. Необходимо е разработване на допълнително проектно решение за временните покривни конструкции и начина на техния монтаж и демонтаж. 		<p>Предотвратяване на падане на видри в открити строителни изкопи или прегазване от транспортна строителна техника в района на строителството.</p>	Строителство	X			
Културно наследство								
78	<p>Уязвимите обекти на сушата да бъдат маркирани и оградени по време на подготовката и почистването на терена и по време на строителството, в съответствие със Закона за културното наследство.</p>		<p>Спазване на законовите изисквания, свързани с културно-историческото наследство и неговото опазване.</p>	Строителство	X			
79	<p>Да се направи археологическо наблюдение на всички места, свързани с нарушаване на терена в съответствие със Закона за културното наследство. Наблюдението да включва контрол върху предварителните проучвания и поставяне и преместване на котвите. Цялата теренна работа да се извършва в съответствие с разпоредбите на издаденото разрешение за теренна археологическа работа по съответния ред.</p>		<p>Опазване на археологически обекти и културно-историческо наследство и предотвратяване от увреждане или разрушаване на неизвестни до момента археологически пластове.</p>	Строителство	X	X	X	
80	<p>Компанията-строител на газопровода да разработи Процедура при откриване на археологически находки.</p>		<p>Опазване на археологически обекти и културно-историческо</p>	Строителство	X	X	X	

	Процедурата да се съгласува с Центъра по подводна археология и ще бъде разписана съгласно разпоредбите на Закона за културно наследство и Конвенцията за опазване на подводното културно наследство. Ако по време на археологическия надзор бъдат идентифицирани археологически площадки или обекти, работите на етапа на строителство в този район да бъдат временно преустановени и компетентните органи да бъдат уведомени, съгласно разпоредбите на Закона за културното наследство.	наследство.					
81	Всички произтичащи археологически разкопки да включват ръчно отстраняване на хумус и ръчни разкопки на археологическите обекти и структури. Земякопна техника и машини да бъдат използвани само, ако тяхната употреба е изрично упомената в разрешението за теренно проучване. Историческите и археологически обекти, включително артефакти и структури да бъдат документирани и премествани чрез използване на най-добрите налични техники.	Опазване на археологически обекти и културно-историческо наследство	Строителство	X			
82	Да бъде осигурена охрана по всяко време за археологическите обекти и находки.	Намаляване на риска от грабежи, вандализъм и увреждане на археологически обекти и културно-историческо наследство.	Строителство	X			
83	За конкретните обекти BG-TCH-003 и BG-TCH-004 да се гарантира, че те са предмет на официално безразрушително проучване и оценка.	Спазване на законовите изисквания, свързани с културно-историческото наследство и неговото опазване.	Строителство	X			
84	Саут Стрийм Транспорт Б.В. да гарантира, че информацията за археологическите обекти, идентифицирани в хода на ИП е	Спазване на законовите изисквания, свързани с	Строителство	X	X	X	

	регистрирана в автоматизираната информационна система „Археологическа карта на България”, поддържана от НАИМ-БАН, и Министерството на културата, в рамките на една година от откриването, в съответствие със Закона за културното наследство и свързаните с него наредби.	културно-историческото наследство и неговото опазване.					
85	<p>Допълнителни изследвания за откриване на потенциални заровени обекти на културно наследство да се проведат преди започване на строителството или преди строителните дейности в дадения район. Предвид постигнатото съгласие с ЦПА, в прибрежната зона на ИП да се извършат следните проучвания:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Мултипараметричен поддънен профилограф, с който също да се изследва наличието и геометрията на евентуален погребан речен палеоканал; •Да се направят стратиграфски сондажи в обсега на излизане на газопровода в м. Паша дере, като се датира стратиграфската колонка по радиовъглеродния метод (за органичната фракция), по метода на стимулираната оптична термолуминисценция (за неорганичната фракция) и се изследват запазените полени, за да се направи реконструкция на палеосредата. 	Спазване на законовите изисквания, свързани с културно-историческото наследство и културното наследство под вода и неговото опазване.	Строителство		X	X	
86	Уязвимите морски обекти на културно наследство да бъдат маркирани с буйове / отбелязани на работни карти / докладвани на проверяващите инженери и ще бъде изграден защитен буфер от 150 m по време на фазите на строителство и подготовка за въвеждане в експлоатация. Трасетата на тръбопроводите да се оптимизират на фаза работно проектиране с цел осигуряване на минимум 150 m дистанция от обектите. Спазването на този буфер да се осигури чрез	Спазване на Закона за културното наследство (2009 г.), Раздел IV. Права и задължения на собствениците и ползвателите, чл. 71 (1)1 и Глава дванадесета Административни разпоредби, а именно чл. 200в и чл. 221.	Строителство				X

	провеждане на археологическо наблюдение по време на строителството и етапа преди въвеждане в експлоатация в съответствие с релевантното българско законодателство.						
87	Да се разработи План за управление на закотвянето. Строителят на газопровода да направи теренно проучване преди началото на строителните работи, така че да се съберат данни и да се избегне възможно въздействие върху културно наследство, попадащо в площта на закотвяне. Изследването да се направи на профили през 150 m с комбинирано използване на апаратура като сонар с висока разделителна способност, многолъчев ехолт и магнитометър. Сонарното заснемане да постигне покритие от 100% на морското дъно. Около всички идентифицирани обекти на културното наследство да има предпазен буфер.	План за закотвянето.	Откриване и опазване на културното наследство под вода. Предпазният буфер ще осигури предпазване от всички въздействия при закотвяне (дърпане, провлачване на котвени вериги, зариване на котви).	Строителство			X
88	Саут Стрийм Транспорт Б.В. да предприеме мерки за гарантиране, че въздействието върху морските обекти на културно наследство BS_18, BS_606, BS_666, BS_1566, Abs_0018, Abs_0071, Abs_add_BS_2222 и BS_576 / BS_S0009 ще бъде смекчено през фазите на строителство и подготовка за въвеждане в експлоатация. Смекчаващи мерки да бъдат изготвени след консултации с българското Министерство на културата и да бъдат изпълнени мерки за предотвратяване чрез административни и технически средства за контрол.		Спазване на законовите изисквания свързани с културното наследство под вода и неговото опазване.	Строителство			X
Непланирани събития							
89	Ако се появи разлив по време на строителството да бъде разработен и изпълнен план за ликвидиране на		Гарантиране, че въздействията от възникнали	Строителство			X

	нефтен разлив.		непредвидени събития ще бъдат намалени до минимум и локализирани.					
90	Възложителят да изисква от всеки изпълнител на строителството да разработи и поддържа Аварийен план, включващ мерки за предотвратяване и намаляване риска от пожар и действия, които трябва да се предприемат в случай на изтичане на газ (като се прави връзка с обширния Аварийен план за ИП на Саут Стрийм Транспорт Б.В.).		Минимизиране на рискът от възникване на пожар и спазване на противопожарните мерки	Строителство	X	X	X	
91	В случай на разлив на нефтопродукти в мястото на излизане на тръбопровода на сушата покрай някой от плажовете, използвани от туристите на българския бряг, незабавно да се предприемат действия за ограничаване и разсейване на разлива съгласно Плана за реагиране при разливи на нефтопродукти.		Опазване на плажа и ползвателите от замърсяване с нефтопродукти	Строителство	X	X	X	
92	Да се разработи Аварийен план.		Предотвратяване и минимизиране на възможността от възникване на аварии и аварийни ситуации	Строителство				X
Социално-икономическа среда								
93	Да се предоставя актуална информация на ползвателите на плажа Паша Дере по отношение планираните строителни дейности, като се предупреждава за ограничаване на достъпа и ще се информира предварително за крайната дата на ограничението, особено за тези, които къмпингуват. Да се оповести обявление за ограниченията още на най-ранен етап, доколкото е възможно, като тази информация да се предоставя на съответните органи и до ползвателите на плажа и зоните за къмпинг/пикник.		Предоставяне на информация за ползвателите на плажа и местата за къмпинг в района на строителството.	Строителство	X			

**Общественост, обществено здраве и
безопасност**

94	<p>Възможността зоната за къпане "Паша дере" да продължи да се ползва по време на строителството на газопровода да се определя въз основа на конкретните резултати, получени от учестен мониторинг на качеството на водите за къпане, съгласно нормативните изисквания, в зоната за къпане по време на строителството и при необходимост измерване на други компоненти и фактори на средата, например нива на шум, атмосферни замърсители.</p>	<p>Опазване на човешкото здраве и осигуряване на здравословни и комфортни условия за почивка на ползвателите на зоните за къпане "Паша дере" и "Хижа Черноморец". Спазване на нормативните изисквания</p>	Строителство	X	X	
95	<p>Ако строителните дейности доведат до значително влошаване на шумовата среда и замърсяване на водите за къпане по време на активния летен сезон (периода юли-август) на територията на зоните за къпане "Паша дере" и „хижа Черноморец" да се предприемат мерки за допълване на съществуващите мерки за намаляване и/или прилагане на нови мерки за намаляване на въздействието, вкл. ограничаване на тези строителни дейности, които водят до наднормено влошаване на условията в двете зони за къпане.</p>	<p>Опазване на човекото здраве и осигуряване на здравословни и комфортни условия за почивка на ползвателите на зоните за къпане "Паша дере" и "Хижа Черноморец". Спазване на нормативните изисквания</p>	Строителство	X	X	
96	<p>При настъпване на рискови събития от замърсяване на водите в близост до зоните за къпане "Паша дере" и "Хижа Черноморец" незабавно да се информира Регионалната здравна инспекция - гр. Варна и да се предприемат мерки за ограничаване и ликвидиране на замърсяването.</p>	<p>Опазване на човешкото здраве и безопасност.</p>	Строителство	X	X	
97	<p>Подходящо маркиране през летния сезон на територията от акваторията на Черно море в близост до зоните за къпане "Паша дере" и "хижа Черноморец", където се извършват строителните</p>	<p>Опазване на човешкото здраве и безопасност и осигуряване на здравословни и комфортни условия</p>	Строителство	X	X	

	дейности, с цел обезопасяването ѝ и недопускане на ползването ѝ за плуване и водни спортове и развлечение.	за почивка на ползвателите на зоните за къпане "Паша дере" и "Хижа Черноморец". Спазване на нормативните изисквания					
98	Да се използват светлини, радиокомуникации и други защитни средства.	Обявяване на местоположението и протежението на зоната с ограничения около дейностите по строителството на ИП	Строителство			X	X
99	Строителният коридор да бъде ясно обозначен и където е необходимо да бъде ограден. Да се монтира временна защитна ограда около периметъра на временните съоръжения.	Осигуряване на безопасно строителство и предотвратяването на възникването на инциденти.	Строителство	X			

Настоящото решение се отнася само за инвестиционното предложение, което е било предмет на извършената ОВОС по реда на Закона за опазване на околната среда. При разширение или изменение на това инвестиционно предложение възложителят трябва да уведоми своевременно МОСВ във възможния най-ранен етап.

На основание чл. 99, ал. 8 от Закона за опазване на околната среда решението по ОВОС губи правно действие, ако в срок 5 /пет/ години от датата на издаването му не е започнало осъществяването на инвестиционното предложение.

При промяна на възложителя новият възложител съгласно чл. 99, ал. 7 от Закона за опазване на околната среда задължително трябва да уведоми МОСВ.

При констатиране на неизпълнение на условията и мерките в решението по ОВОС виновните лица носят отговорност по чл. 166, т. 2 от Закона за опазване на околната среда.

Заинтересуваните лица могат да обжалват решението по реда на Административно-процесуалния кодекс в 14-дневен срок от съобщаването му.

На основание чл. 60, ал. 1 от Административнопроцесуалния кодекс от възложителя Саут Стрийм Транспорт БВ в МОСВ е внесено искане с вх. № ОВОС-229/13.01.2014 г. за допускане на предварително изпълнение на решение по ОВОС на инвестиционно предложение за "Морски газопровод "Южен поток" – български участък".

След като разгледах искането на дружеството, в което подробно се мотивира защита на особено важни държавни и обществени интереси, свързани със своевременното изпълнение на инвестиционното предложение, намирам, че същите се обосновават с наличие на следните предпоставки:

Проектът "Морски газопровод "Южен поток" – български участък" е част от проекта за изграждане на нов газопровод "Южен поток", който се предвижда да доставя природен газ от Русия, през територията на Република България, до страни от Европейския съюз и Югоизточна Европа.

Изграждането на газопровода "Южен поток" е в съответствие със Стратегията за национална сигурност на Република България, приета с Решение на Народното събрание от 25.02.2011 г. (Обн., ДВ, бр. 19 от 08.03.2011 г.).

С Решение № 876 от 02.12.2011 г., Министерски съвет на Република България обявява газопровода "Южен поток" за обект с национално значение по смисъла на § 5, т. 62 от Допълнителните разпоредби на Закона за устройство на територията и за национален обект по смисъла на §1 от Допълнителните разпоредби на Закона за държавната собственост, с оглед значимостта на проекта "Южен поток" за развитието на страната.

Инвестиционното предложение за реализация на газопровода "Южен поток", преминаващ през територията на Република България, ще увеличи сигурността на доставките в региона чрез диверсификация на източниците за доставка на природен газ и повишаване на капацитета от внос на природен газ. България ще се превърне във важна страна за транспортирането на природен газ в региона.

Реализацията на газопровод "Южен Поток" ще внесе значителни инвестиции на територията на страната. Освен това, сключването на споразумения от възложителя за доставка и съхранение на тръби с главни пристанища в България, ще увеличи обема от работа за тези пристанища през идващите години. В процеса на строителството на "Южен Поток" на територията на страната е планирано да бъдат открити и много нови работни места и се очаква проектът да генерира важни приходи за бюджета и да даде принос за икономиката на Република България.

Във връзка с горепосоченото, своевременното реализиране на инвестиционното предложение "Морски газопровод "Южен поток" – български участък", като част от газопровод "Южен поток", е свързано с особено важни държавни и обществени интереси. Всякакви рискове, свързани със своевременното осъществяване на този проект следва да бъдат минимизирани. Това включва рискове, свързани с възможността решението по ОВОС да бъде оспорено по съдебен ред, което ще забави за неопределено време одобряването на подробните устройствени планове, както и изработването на инвестиционните проекти, необходими за издаване на разрешително за строеж на газопровода "Южен поток" – български участък".

Всяко забавяне на реализирането на инвестиционното предложение - "Морски газопровод "Южен поток" – български участък", ще забави от своя страна и реализирането на целия проект газопровод "Южен поток", което може да доведе до увеличаване на разходите и потенциални загуби на приходи, свързани с неговото изграждане и въвеждане в експлоатация.

Допускането на предварителното изпълнение на решението по ОВОС на инвестиционното предложение "Морски газопровод „Южен поток” – български участък" е необходима обезпечителна мярка с оглед осигуряването на изпълнението на този административен акт. Предварителното изпълнение на решението по ОВОС цели защита на особено важни държавни и обществени интереси и ще даде възможност да се предприемат следващите действия по одобряване на подробните устройствени планове, инвестиционното проектиране и разрешаване на строителството. Това ще гарантира своевременната реализация на проекта. Допускането на предварителното изпълнение на решението по ОВОС също така гарантира синхронизиране на развитието на "Морски газопровод „Южен поток” – български участък" с развитието на инвестиционното предложение за "Изграждане на газопровод "Южен поток" на територията на Република България", също част от газопровод "Южен поток", за което има издадено решение по ОВОС от 30.08.2013 г., с разпореждане за допускане на предварителното му изпълнение с цел *"защитата на особено важен държавен и обществен интерес"*.

Предвид изложеното, намирайки за основателно искането на възложителя, както и че са налице предпоставките на чл. 60, ал. 1 от Административнопроцесуалния кодекс,

РАЗ ПОРЕЖДАМ

Допускам предварително изпълнение на настоящото решение, с цел защитата на особено важен държавен и обществен интерес.

Разпореждането подлежи на обжалване пред Върховния административен съд по реда на АПК в тридневен срок от съобщаването му.

Дата: 07.02.2014 г.

МИНИСТЪР!

